

SOCIÁLNA POLITIKA A ZAMESTNANOSŤ

mesačník Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Téma mesiaca

- ▶ **Vianoce – čas mieru a pohody**

Z obsahu

- ▶ **Príhovor ministerky Ivety Radičovej**
- ▶ **Najdôležitejšie zmeny v sociálnej politike účinné po 1. januári 2006**
- ▶ **Príbeh pani Jany**
- ▶ **Fejtón – Ticho tichej noci**

DECEMBER 2005

Milé kolegyně a kolegovia

dovoľte mi v zaželať vám a vašim rodinám najmä to, aby rok 2005 bol pre vás príbehom príjemných spomienok. Je pre mňa čťou, že sa vám môžem po prvýkrát a v tomto sviatočnom čase prihovoriť na stránkach nášho časopisu.

Rada by som využila túto príležitosť na krátke predstavenie mojich priorít ďalšieho smerovania sociálnej politiky. Chcem medzi ne zaradiť zlepšenie činnosti všetkých úradov práce tak, aby poskytovali skutočne klientsky orientované služby, aby sme boli tými, ktorí pomoc poskytujú a nie nariaďujú. Preto považujem za dôležité, aby úrady práce zriadovali recepcie, kde občan dostane komplexné informácie bez toho, aby bol nútený absolvovať návštevu jednotlivých pracovísk.

Napriek tomu, že ľudí bez práce je stále menej, situácia nie je uspokojivá. Problém nájsť si ju majú stále ľudia vo vyššom veku či bez praxe, ženy po materskej dovolenke, zdravotne postihnutí občania. Navrhla som preto v službách zamestnanosti zmenu priorít pri vzdelávaní a rekválifikáciách tak, aby vo väčšej miere garantovali ich umiestnenie na trhu práce.

Mojím strategickým cieľom je celkové nasmerovanie sociálnej pomoci na rodiny, aby nemuseli padnúť do záchranej siete. Riešenie vidím v rozvoji verejných sociálnych služieb, ktoré pomáhajú odkázaným a zároveň vytvárajú potenciál pre vznik pracovných miest, preto na začiatku budúceho roka predstavíme verejnosti návrh zákona o sociálnych službách.

Tretou oblasťou sociálnej politiky, ktorú významne zasiahli zmeny, sú dôchodky a sociálne poistenie. Chceme zabezpečiť stabilitu dôchodkového systému a priniesť odpovede na otázky vyvolané týmito zmenami. Vo februári 2006 predstavíme verejnosti novelu zákona o sociálnom poistení, ktorá predpokladá nadobudnutie účinnosti k 1. júlu 2006 tak, aby dokázala riešiť aj otázku pravidelnej valorizácie dôchodkov.

V oblasti rodinnej politiky a sociálnej pomoci vnímam ako najrizikovejšiu skupinu tzv. chudobných pracujúcich, t. j. rodiny s príjmom nedosahujúcim životné minimum. Rozšírenie dotácií na stravu a školské pomôcky a prospechových štipendií pre deti všetkých v hmotnej núdzi umožní, že od 1. januára sa táto pomoc dostane k ďalším 60-tisíc ľuďom detí.

Mojou ambíciou je ciele nasmerovanie nástrojov sociálnej politiky k tým, ktorí záchrannú sieť objektívne potrebujú, a k tým, ktorí by do nej mohli spadnúť, aby prinášali nové príležitosti tým, ktorí do nej prispievajú. Je to sociálna politika s ambíciou podporovať tvorivý ľudský potenciál, s prvkami spoločenskej, medzigeneračnej a komunitnej súdržnosti a spolupráce. Naplnenie tohto sociálneho memoranda je hlavným cieľom môjho pôsobenia.

Rok 2006 možno nebude ani jednoduchší a ani menej napätý oproti rokom predchádzajúcim. Spolieham sa na vás, vážené kolegyně a kolegovia, na našu otvorenú a korektnú spoluprácu. Zmeny, ktoré spoločne pripravujeme a chceme presadiť, by mali priniesť predovšetkým občanovi vyššiu spokojnosť. Ďakujem vám všetkým za profesionálnu a poctivú prácu. Prajem nám všetkým pekné a príjemné Vianoce a šťastný nový rok.

Jana Rudoš

Obsah čísla 12/2005

- **Problémy so zamestnanosťou v ekonomicky depresnom regióne** 3
- **Trh práce v okrese Čadca** 3-4
- **Keď si do oka padnú dopyt a ponuka** 5
- **Správna voľba povolania** 6-7
- **Doterajšie skúsenosti z realizácie pilotného projektu: „Preplácanie časti cestovných výdavkov pre UoZ v prihraničných regiónoch“** 6-7
- **Vydarené prezentácie – kľúč k úspechu** 8
- **PIC pre občanov so zdravotným postihnutím v Spišskej Novej Vsi otvorené** 8
- **Najdôležitejšie zmeny v sociálnej politike účinné po 1. januári 2006** 9-11
- **Konferencia o náhradnej starostlivosti** 12-13
- **Chránené bývanie ako skvalitnenie života** 13
- **CV MPSVR SR a projekty spolufinancované ESF** 14
- **Krátke správy** 15-16
- **Poradňa** 17-18
- **Príbeh pani Jany** 19-20
- **Križovka** 21
- **Fejtón – Ticho tichej noci** 22
- **Fotoobjektívom** 15
- **Poradie podľa evidovanej miery nezamestnanosti v SR** 16

Sociálna politika a zamestnanosť

Vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v náklade 10 000 ks. Nepredajné.
Dátum dodania do tlače: 13. 12. 2005

Redakčná rada

PhDr. Rudolf Sokol – predseda
Mgr. Martin Danko – podpredseda
Mgr. Katarína Belická – šéfredaktorka
Mgr. Peter Húska, Ing. Tatiana Matejovičová,
Ing. Ildikó Poláčeková, Ing. Pavel Veverka,
Igor Kňazovický

Redakcia

Vazovova 7/A, 811 07 Bratislava
Tel.: 02/5729 1326
E-mail: spz@upsvar.sk

Šéfredaktorka

Mgr. Katarína Belická
Tel.: 02/5933 0511, Fax: 02/5441 0440

Foto na obálke: Ján Kuchta

Foto: archív redakcie

Jazyková úprava, layout a tlač: public promotion, s. r. o.

Supervisor: Mgr. Štefan Berdis

Reg. číslo: 3197/2004, **ISSN:** 1336 5053

Dlho som rozmýšľal, ako orientovať tento príspevok. Končí sa pomaly rok 2005 a na konci roka býva zvykom bilancovať. Osobne by som vám rád tohtoročnú činnosť nášho úradu priblížil v dlhodobšom časovom intervale, so snahou o ozrejenie kontinuity vývoja v našom regióne.

Celoplošný nárast nezamestnanosti, ktorý dosahoval svoje maximum v I. štvrtroku 2000, a evidovanú mieru nezamestnanosti cez hranicu 22 %, sa podarilo postupne eliminovať. Súčasná hodnota 8,88 % určite vytvára priestor na pozitívne hodnotenie. Paradoxom je skutočnosť, že zamestnanosť obyvateľstva v regióne úmerne tomu nestúpila, skôr naopak.

v susednom okrese Frýdek – Místek, teda s tými, ktorí vytvárajú prostredie pre rast a činnosť ďalších malých a stredných firiem. Ďalšou sľubnou „lastovičkou“ je vznikajúci priemyselný park Čadca – Svrčinovec.

Nedostatok pracovných miest a z minulosti všeobecne známa pracovitosť a ochota Kysučanov vycestovať

záciou, počiatočný veľký záujem svedčí o tom, že sme „trafili do čierneho“.

Ďalším dôležitým krokom, ktorý sme urobili, bolo spracovanie Operačno-strategického zámeru okresu Čadca, kde sme podrobne analyzovali sociálno-ekonomické podmienky a možnosti rozvoja regiónu. Poznanie silných stránok je východiskom pri rozvojových tendenciách, poznanie slabých umožňuje eliminovať prekážky a nedostatky. Z uvedeného materiálu sme vytypovali segmenty vhodné na realizáciu hlavných rozvojových zámerov: segment cestovný ruch, z dôvodu obrovského rekreačného

Problémy so zamestnanosťou v ekonomicky depresnom regióne

Prioritné smerovanie našich činností bolo zamerané na zvyšovanie zamestnanosti v regióne, čo v podmienkach ekonomicky depresných regiónov nie je jednoduché. Riešenie tejto priority zároveň prináša nesporné výhody, ako napríklad zníženie disparity indexu deprivácie, čo súčasne znamená šetrenie verejných financií.

Momentálne je pre nás najdôležitejšie zvyšovanie zamestnanosti tvorbou pracovných miest v regióne a blízkom okolí. Aktívne vyhľadávame akékoľvek pracovné miesta, nadväzujeme a udržujeme aktívnu a dlhodobú spoluprácu napr. s investormi z oblasti automobilového priemyslu s KIA MOTORS v okrese Žilina a koncernom HYUNDAI, ktorý s najväčšou pravdepodobnosťou vybuduje nový priemyselný komplex

za prácou mimo región prinášajú s odstupom času aj negatíva – následkom viacročného odlúčenia trpí kvalita rodinného života. Okres si, ako jeden z mála regiónov SR, udržiava vcelku pozitívnu demografickú tendenciu, mladí ľudia, ktorí si nájdu prácu v bohatších regiónoch, sa málokedy vrátia naspäť. Stávame sa „studňou“ kvalifikovanej a mladej sily, ktorá vytvára hodnoty v iných regiónoch.

Spomínané negatíva výrazne menia štruktúru našich klientov – UoZ, profilujú sa nové skupiny z kategórie rizikových. Analýzou štatistických ukazovateľov sme vyselektovali rizikové skupiny s negatívnym trendom vývoja, pre nich sa snažíme hľadať možnosti formou nových aktívnych opatrení na trhu práce – projektmi. V súčasnosti začíname s ich reali-

potenciálu celoštátneho až medzinárodného významu, a segment drevo, teda pestovanie, ťažbu a spracovanie drevnej hmoty až po jej finalizáciu.

Obrovský skok v znížení miery nezamestnanosti sme dosiahli pri prebiehajúcej zmenách legislatívy hlavne prostredníctvom ľudského faktora. Všetci naši zamestnanci iniciatívne formujú služby zamestnanosti a dávajú im „našu“ podobu. V tejto súvislosti mi nedá nevyjadriť im vďaka za ich ochotu a chuť poctivo pracovať. A nakoľko sa blíži koniec roka, dovoľte mi záverom popriať všetkým kolegom, klientom a vám všetkým radostné prežitie vianočných sviatkov, veľa zdravia a úspechov do nového roka.

Ing. PETER ŠPITA,
riaditeľ ÚPSVR Čadca

Trh práce v okrese Čadca

Okres Čadca je jedným z mála regiónov SR, ktorý vďaka svojej geografickej polohe susedí s dvoma štátmi, na severe s Poľskom a na západe s Českou republikou. Vo vnútrozemí je ohraničený regiónom Oravy a Považia. K 31. 12. 2004 bol celkový počet obyvateľov 92 958, z toho podiel žien bol 50,31 %.

SÚČASNOSŤ A MINULOSŤ

Po okresoch Žilina a Martin je tretím najväčším okresom v Žilinskom kraji, s celkovým podielom obyvateľstva 13,4 %. Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v r. 2005 je 41 210. Láhka

dostupnosť zamestnávateľov v ČR, bez výraznejších obmedzení, s jednoduchou administratívou spojenou so zamestnaním, takmer neexistujúca jazyková bariéra a z minulosti existujúce obojstranne výhodné vzťahy patrili

medzi faktory, ktoré vývoj miestneho trhu práce výrazne modelovali.

Pre zrealnenie celkového pohľadu vývojovej tendencie trhu práce je potrebné uviesť, že okres Čadca patril medzi okresy najvýraznejšie postihnuté konverziou zbrojárskeho priemyslu v rámci bývalej ČSFR a medzi okresy s najvyššou mierou nezamestnanosti. Následná konverzia baníctva a celého komplexu oceliarskeho priemyslu na Ostravsku výrazne posunula ►

Trh práce v okrese Čadca

► dokončenie z predch. strany

nerovnováhu trhu práce medzi ponukou a dopytom po pracovnej sile. V minulosti bol okres budovaný skôr ako zdroj pracovnej sily pre priemyselné komplexy v okolí, v samotnom regióne ostali iba tzv. „strategické“ odvetvia – strojársky, drevársky a textilný priemysel bez výraznejšej diverzifikácie. Táto skutočnosť mala ďalší negatívny dopad pri celoplošnom náraste nezamestnanosti v rokoch 1998 až 2000, kedy miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla svoje historické maximum – 22,7 %. Ak túto hodnotu porovnáme s vývojom v III. Q 2005, kedy evidovaná miera nezamestnanosti (EMN) dosiahla priemernú hodnotu: 8,7 %, je z tohto pohľadu možné pozitívne hodnotenie tohto vývoja.

ZAÚJÍMAVÉ PARADOXY

Pri podrobnejšom skúmaní zistíme, že miestny trh práce má aj svoje paradoxy, jedným zo základných je skutočnosť, že hoci sa celkový počet UoZ od roku 2000 znížil skoro o 5 000, klesla aj zamestnanosť v regióne Čadca. Pritom si okres Čadca ako jeden z mála okresov v SR zachováva pozitívnu dynamiku demografického vývoja, na druhej strane prírastok obyvateľstva nie je kompenzovaný tvorbou pracovných miest v regióne.

Detailne je tento paradox viditeľný aj v nasledujúcej tabuľke. Ak k 31. 12. 1999 bolo evidovaných spolu 9 889 UoZ, evidovaná miera nezamestnanosti bola 22,0 % a v regióne bolo zamestnaných 15 847 osôb, tak k 31. 12. 2004 bolo evidovaných 5 330 osôb, miera nezamestnanosti dosiahla 10,8 % a zamestnaných bolo v priemere 13 444 osôb. Uvedený moment bol základným akcelerátorom zmien v prístupoch riešenia nezamestnanosti v regióne.

TABUĽKA UDÁVA EMN K 31. 12. KALENDÁRNEHO ROKA (ROK 2005 – ÚDAJ ZA OKTÓBER)

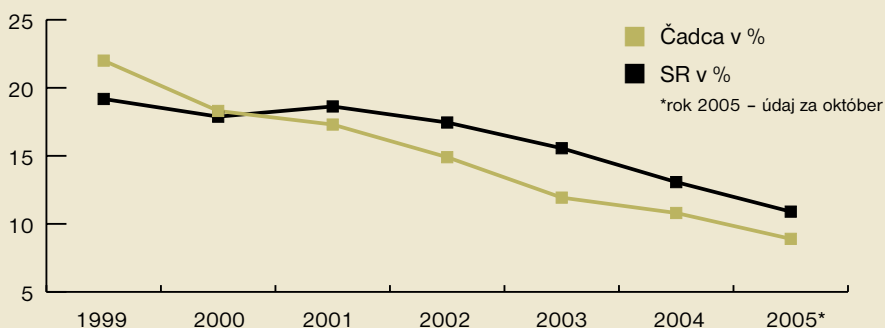
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EMN %	22,0	18,3	17,3	14,9	11,93	10,8	8,9
SR %	19,18	17,88	18,63	17,45	15,56	13,07	10,9
PEPZ	15847	15884	15612	15371	14514	13444	

PEPZ – priemerný evidenčný počet zamestnancov Zdroj : ŠÚ SR

FILOZOFIA ÚZEMNEJ MOBILITY

Na prudký nárast nezamestnanosti reagoval vtedajší OÚP a budovanie nového klientskeho systému sa zároveň orientovalo na využite kompara-

VÝVOJ EMN V OKRESE ČADCA A SR

tívnych výhod regiónu, z ktorých sa najvýraznejšie využívala pozitívne osvojená filozofia územnej mobility. U veľkej časti ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa podporovala intenzívne vyhľadávanými miestami u zamestnávateľov najmä v prihraničných regiónoch na Morave. S postupným nárastom miery nezamestnanosti v prihraničných regiónoch Moravy sa pozornosť sústredila na slovenské regióny, najmä Kysucké Nové Mesto, Žilinu a Bratislavský kraj. Pre kvalifikovanú a jazykovo vybavenú pracovnú silu boli realizované informačno-vzdelávacie aktivity (aj v rámci NP VII) ako príprava na mobilitu do krajín Európskej únie.

Do systému poradenských činností sa zaraďovali okrem cielenej odbornej prípravy aj motivačné moduly, kde sa v súlade s postupnými zmenami v legislatívnej oblasti zdôrazňoval princíp osobnej zásluhovosti. Je skutočne veľmi dobré, že presadzovanie osobnej zodpovednosti vo väčšine prípadov chápali a chápu ľudia pozitívne.

OPAČNÁ STRANA MINCE

Na druhej strane tento pozitívny vývoj mal svoje negatívne dopady v štruktúre UoZ, kde začala prevládať nekvalifikovaná, resp. nízkokvalifikovaná pracovná sila. Tento trend sa negatívne odrazil aj na vekovej štruktúre UoZ –

janá s územnou mobilitou, a pokračujúci útlm výroby v textilnom priemysle spôsobil, že umiestniť UoZ v rámci regiónu sa stáva ťažkým rébusom. Toto sa stalo zásadným problémom, ktorý musí ÚPSVR v Čadci riešiť (minimálne od r. 2000 je stagnácia tvorby pracovných príležitostí v regióne).

Z týchto dôvodov sa úrad zamerlal na:

- cieľnú prípravu pre trh práce zodpovedajúcu konkrétnym požiadavkám zamestnávateľov (napr. vzdelávanie v TDF s. r. o. Turzovka);
- perspektívnu a stabilnú spoluprácu s veľkými zamestnávateľskými subjektmi (napr. MAKYTA a. s., MOBIS Slovakia s. r. o., TCT a. s. Rožňov pod Radhoštem,...);
- intenzívnu spoluprácu s výchovnými poradcami základných škôl s cieľom ovplyvňovať výrazne voľbu povolania tak, aby mladí ľudia našli lepšie uplatnenie na TP, zdôrazňovanie systému prevencie;
- vytváranie lokálnych partnerstiev so subjektmi implementujúcimi projekty v rámci ESF, EQUAL;
- predkladanie vlastných pilotných projektov reagujúcich na novovznikajúce rizikové skupiny s cieľom ich umiestnenia na TP, predchádzania ich dlhodobej nezamestnanosti;
- aktivizáciu medzinárodnej spolupráce najmä s ČR a Poľskom (napr. predkladanie projektov v rámci INTERREG IIIA).

V tomto roku ÚPSVaR Čadca v spolupráci s ÚP Vsetín vypracoval projekt v rámci Iniciatívy Spoločenstva INTERREG III.A, ktorého výstupom je posilnenie integrity trhu práce na Kysuciach a Vsetínsku. Úrad vystupuje ako partner ÚPSVR Námestovo v už predloženom zrkadlovom projekte s Poľskom.

Mgr. JÁN PIDYCH,
vedúci OSOP ÚPSVR Čadca
Mgr. JANA MARŤÁKOVÁ,
riaditeľka OSZ ÚPSVR Čadca

V záujme zatraktívnenia ponuky vzdelávacích aktivít pre uchádzačov o zamestnanie, realizovaných prostredníctvom Národného projektu III. Vzdelávanie a príprava nezamestnaných pre trh práce, nás zaujala ponuka vzdelávacej aktivity Odborná stáž u zamestnávateľa – efektívny výber zamestnancov, ktorá bola orientovaná na prípravu a adaptáciu na konkrétne nové pracovné miesta u zamestnávateľov prostredníctvom odbornej stáže

PRVÁ FÁZA – HĽADANIE VHDNÝCH PARTNEROV

Nakoľko na realizáciu takéhoto typu vzdelávania sú **nevyhnutní traja partneri** – vzdelávacia spoločnosť, samotný úrad práce, no hlavne zamestnávateľ vytvárajúci pracovné miesta, uskutočnilo sa intenzívne mapovanie zamestnávateľských subjektov za účelom vytvorenia vhodného tretieho partnera.

budúcich zamestnancov. Počas 30 dní trvania aktivity sa vytvoril dostatočný časový priestor na vytypovanie tých uchádzačov o zamestnanie, ktorí najlepšie vyhovujú požiadavkám a kritériám zamestnávateľa na voľné pracovné miesta – hlavne čo sa týka kvality pracovnej sily.

Taktiež uchádzači o zamestnanie vyskúšaním si pracovnej náplne pri-

ako najkritickejši. Aktivitu predčasne ukončilo 7 účastníkov – dvaja z dôvodu zamestnania sa, ďalší z rôznych dôvodov, ako napr. PN, žiadosť o vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie, práce nevyhovujúcej predstavám, nezvládnutie práce a pod. Zostávajúcich 23 účastníkov sa stabilizovalo a snažili sa svojím aktívnym prístupom a získavaním nových zručností presvedčiť zamestnávateľa, že práve oni sú tí vhodní kandidáti na vytvárané pracovné pozície.

Na základe vykonaných hospitácií priamo na mieste sa dá konštatovať, že medzi účastníkmi sa vlastne vytvorila konkurencia a vládla medzi nimi „zdravá“ rivalita v snahe presvedčiť.

Keď si do oka padnú dopyt a ponuka

Volba padla na zamestnávateľa **TURZOVSKÁ DREVÁRSKA FABRIKA, s. r. o., Turzovka**. Jedná sa o progresívnu firmu, ktorá má za sebou už 12 rokov činnosti, cielavedome buduje technologickú časť, vytvára podmienky pre rozvoj, inováciu s cieľom zabezpečiť efektívnejšiu a racionálnejšiu výrobu. Realizáciou dôsledného marketingu si zabezpečili vzrast dopytu, čím bolo potrebné rozšíriť prevádzku zriadením 3. zmeny a prijať do pracovného pomeru 13 drevárskych robotníkov na manipuláciu, triedenie a ukladanie reziva.

ZAMESTNÁVATEĽ – UCHÁDZAČI – ÚRAD PRÁCE

Samotný zamestnávateľ po oboznámení sa so štruktúrou aktivity prejavil záujem o jej realizáciu, nakoľko si mohol otestovať a zapracovať svojich

mo na mieste zväžili, či charakter práce, zmennosť a pod. zodpovedajú ich predstavám a možnostiam, čím sa do budúcnosti zabráni nadmernej fluktuácii. Zo strany ÚPSVR Čadca v úzkej spolupráci so samotným zamestnávateľom bolo vytypovaných 30 uchádzačov o zamestnanie, a to takých, ktorí mali vážny záujem pracovať. Čo sa týka **štruktúry modulového kurzu, prebiehal v 2 etapách: sociálno-psychologická príprava na výkon stáže a samotná odborná stáž u zamestnávateľa.**

PODSTATOU BOL AKTIVIZUJÚCI PRÍSTUP

Prvá etapa mala za úlohu podnietiť u účastníkov sebamotiváciu k danej práci, odkryť ich schopnosti, zručnosti. Úvod druhej etapy možno hodnotiť

AKO TO DOPADLO

Na záver aktivity si zamestnávateľ za pomoci zmenových majstrov vybral 13 uchádzačov o zamestnanie, ktorí ihneď pri odovzdaní certifikátu o ukončení vzdelávania dostali ponuku pracovať. Nakoľko som sa ukončenia aktivity zúčastnila, môžem potvrdiť, že na tvárach bolo badať uspokojenie u tých, ktorých si vybrali, ako aj sklamanie u tých, ktorí nepresvedčili, resp. sa nezmesťili do počtu 13 vytváraných pracovných miest. Práve títo uchádzači o zamestnanie sú prednostne vedení v databáze zamestnávateľa ako zapracovaní a odskúšaní v prípade vytvorenia ďalších miest, resp. potreby riešenia zástupu, dlhodobej PN a pod. **Aktivitu Odborná stáž u zamestnávateľa – efektívny výber zamestnancov hodnotí ÚPSVR Čadca na základe vyjadrenia samotného zamestnávateľa ako aj vzdelávacej spoločnosti pozitívne. Považujeme ju z hľadiska úspešnosti za vydarenú.**

Nakoľko z 13 uchádzačov o zamestnanie, ktorým bol ponúknutý pracovný pomer, piati spĺňali podmienky statusu znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, zamestnávateľ prejavil záujem o uzatvorenie dohody o poskytnutí príspevku na zamestnanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie v zmysle Národného projektu I. Podpora zamestnávania nezamestnaných s dôrazom na znevýhodnené skupiny na trhu práce.

Ing. KATARÍNA KUČERÍKOVÁ,
vedúca Odd. metodiky APTP a PR
ÚPSVR Čadca

Správna voľba povolania

Ako úrad, medzi úlohy ktorého patrí okrem iného aj ovplyvňovanie trhu práce v regióne, si uvedomujeme, že musíme už teraz aktívne a intenzívne ovplyvňovať rozhodovací proces voľby povolania žiakov, nielen aby vedeli, čím sa chcú v budúcnosti živiť, ale aj to, či ich zvolená profesia aj uživí a splní ich očakávania a plány. Z týchto dôvodov začal ÚPSVR v Čadci v roku 2004 so snahou o výraznejšie ovplyvňovanie rozhodovacieho procesu u mladých ľudí pri voľbe povolania.

PRVÝ BOL SEMINÁR PRE VÝCHOVNÝCH PORADCOV

Jedným z najvýraznejších počiatočných krokov bolo ešte v roku 2004 usporiadanie seminára pod názvom „Poradenstvo pri voľbe povolania“ pre výchovných poradcov základných škôl, ktorý bol zorganizovaný v spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradňou s CVPP Čadca. Cieľom seminára bolo začať systematickú spoluprácu ÚPSVaR Čadca s výchovnými poradcami, žiakmi ZŠ pre získanie informácií o trhu práce. Hostami seminára boli, okrem iných hostí, vybraní pracovníci z Úradu práce Všetín na čele s riaditeľom úradu RNDr. Miroslavom Mrázkom, ktorí prezentovali fungovanie informačno-poradenského strediska na ich úrade, ktoré sa venuje len profesijnému (poradenstvo pri voľbe povolania) a preventívnemu poradenstvu (pre SŠ), Ing. Krasnec zo Slovenskej a obchodnej a priemyselnej komory v Žiline napr. predstavil v rámci prezentácie internetovú aplikáciu www.absolvent.sk.

ÚSPEŠNÁ BURZA STREDNÝCH ŠKÔL

V novembri 2005 Pedagogicko-psychologická poradňa s CVPP v Čadci

a Združená stredná škola drevárska Krásno nad Kysucou, v spolupráci s ÚPSVR Čadca, zorganizovali v Dome Kultúry v Čadci už V. ročník Burzy stredných škôl. Cieľom burzy je pomôcť žiakom základných škôl a ich rodičom zorientovať sa pri prvom vážnom kroku vo svojom živote – pri výbere strednej školy a následného povolania tak, aby našli vo svojom odbore aj uplatnenie. Prítomní pracovníci oddelenia IPS informovali žiakov, ich rodičov a výchovných poradcov o uplatnení sa na trhu práce po absolvovaní prípravy na budúce povolanie. Pre výchovných poradcov základných a stredných škôl v spolupráci s inými oddeleniami Odboru služieb zamestnanosti bol pripravený ucelený informačný materiál, žiaci si mali možnosť priamo v stánku vyskúšať na počítači program „Cesta k povolaniu“.

ČO NAJVIAC ZAUJÍMA ŽIAKOV A ICH RODIČOV

- ▶ možnosti uplatnenia sa na trhu práce po ukončení jednotlivých stredných škôl
- ▶ program „Cesta k povolaniu“, ale aj

www stránky dostupné na internete týkajúce sa voľby povolania

- ▶ práca v zahraničí
- ▶ informácie o iných stredných školách v SR a kontakty
- ▶ potreba znalosti cudzích jazykov a potreba vysokoškolského vzdelania na jednotlivé povolania a uplatnenie sa v našom regióne
- ▶ u chlapcov informácie o strojárskych profesiách (najmä pre závody KIA MOTORS SLOVAKIA Žilina, INA KYSUCE Kysucké Nové Mesto, a pod.)

Doterajšie skúsenosti z realizácie pilotného projektu: „Preplácanie časti cestovných výdavkov“

ÚPSVR Čadca v rámci svojej pôsobnosti susedí s ČR a Poľskom, následkom čoho sú Kysuce charakteristické migráciou obyvateľstva za prácou aj do susedných štátov, najmä do ČR. Preto sme privítali možnosť realizovať pilotný projekt „Preplácanie časti cestovných výdavkov pre UoZ v prihraničných regiónoch“.

ROZBEH PROJEKTU

Celkovým cieľom pilotného projektu bolo zvýšenie kvality a rozsahu sprostredkovateľských služieb pre UoZ podporovaním pracovnej mobility, za účelom zvýšenia zamestnateľnosti a opätovnej integrácie na trh práce. Pilotný projekt sa začal v Čadci dňa 25. 5. 2005. V počiatočnej fáze sme sa zamerali na zvýšenie informovanosti našich UoZ a záujemcov o zamestnanie o projekte. Publi-

cita sa realizovala cez regionálne médiá, ale aj spolupráce s obecnými úradmi okresu. Jedna z prvých „spoluprác“ bolo oslovenie rádia Express, cez ktoré sme jeho poslucháčov oboznámili o tejto výbornej novej možnosti. Kvôli aktívnej spolupráci sme oslovili aj sprostredkovateľské agentúry za úhradu a agentúry dočasného zamestnávania v regióne okresu Čadca so žiadosťou o sprístupnenie informácií pre svojich klientov.

Je nutné priznať, že do samotnej implementácie sme išli s obavami, nakoľko si myslíme, že samotné „naštartovanie“ projektu sa oneskorilo – koniec mája je obdobím, keď sú všetky sezónne práce už obsadené a klienti, ktorí mohli mať záujem o využitie tohto nástroja, sú už väčšinou v pracovnom pomere. Vychádzajúc z reality, že zachytíme nástup sezónnych zamestnaní v súvislosti s pilotným projektom, zdalo sa nám nereálne splniť cieľ už pri prvej aplikácii.

ĽUDIA SI POMOHLI AJ SAMI

Nakoľko v minulosti neboli cestovné výdavky do zahraničia preplácané, stretávali sme sa často s tým, že mnohí zamestnávateľia, najmä z Českej republiky, hra-

PERSPEKTÍVNA SPOLUPRÁCA SO ZLÍNSKYM KRAJOM

Nakoľko máme veľmi dobrú spoluprácu s Úradom práce vo Vsetíne, zúčastňujeme sa každoročne Veľtrhu vzdelávania a pracovných príležitostí, ktorý organizuje Úrad práce vo Vsetíne, Obchodná hospodárska komora vo Vsetíne a Zlínsky kraj. V rámci tohto podujatia sa nám podarilo prvýkrát v ČR na tomto veľtrhu prezentovať aj strednú školu zo SR – Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci, ktoré poskytuje domácim aj zahraničným študentom kompatibilné stredoškolské vzdelanie v rámci Európskej únie. O túto školu je čoraz väčší záujem zo strany zahraničných študentov. Na V. ročníku Burzy stredných škôl sme taktiež po prvýkrát

uvítali prezentovanie dvoch českých stredných škôl. Touto výraznou zmenou sme uskutočnili prvé spoločné kroky smerujúce k perspektívnemu zorganizovaniu medzinárodnej burzy stredných škôl.

BURZA SA SKONČILA, PRÁCA POKRAČUJE

Súčasná spolupráca s výchovnými poradcami jednotlivých základných škôl je už na takej vysokej úrovni, že sa na nás sami obracajú so žiadosťou o realizáciu poradenstva k voľbe povolania. Na základe žiadostí o poradenstvo pri voľbe povolania organizujeme skupinové stretnutia priamo na základných školách, ale aj na pôde ÚPSVR v Čadci. V súčasnosti dokonca musíme robiť poradovník škôl, aby sa vo vopred stanovených termínoch mohli zúčastniť aktivít organizovaných našim úradom. S obsahovým zámerom skupinových stretnutí sú veľmi spokojní aj samotní žiaci. Veľké množstvo otázok k tejto problematike ukázalo na vzbudenie ich záujmu: poskytujeme im prehľad profesií žiadaných v regióne, a tiež informácie o tých, ktoré sú málo žiadané na trhu práce, vysvetľujeme im predpoklady a požiadavky na vykonávanie konkrétnych povolání.

FORMY PRÁCE S MLADÝMI ĽUĎMI

V rámci poradenstva na školách využívame prednášky, diskusie, dotazníky k voľbe povolania a tiež veľmi obľúbené aktivity formou hry, pri ktorej žiaci pracujú v malých skupinkách. Žiakom i výchovným poradcom sú odovzdávané informačné letáčky. Práve tu sa však stretávame s problémom nedostatku informačných materiálov s obsahovým zameraním na danú problematiku,

ktoré by nám pri tejto bezpochyby veľmi perspektívnej a mladých ľudí aktivizujúcej činnosti veľmi pomohli. V porovnaní napríklad so spomínaným Úradom práce vo Vsetíne môžeme našim českým kolegom iba smutne závidieť, akými materiálmi pre preventívne poradenstvo disponujú.

PORADENSTVO PRIAMO NA PÔDE ŠKOLY

V rámci preventívneho poradenstva ÚPSVR v Čadci realizuje priamo na stredných školách na základe dohodnutého harmonogramu poradenstvo, ktoré je vo väčšej miere zamerané na zamestnanie, podnikanie, ďalšie vzdelávanie a informácie o trhu práce. Študentom sú poskytované nielen vzory žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, záujemcov o zamestnanie, žiadosti o prijatie do zamestnania, ale aj motivačné listy, životopis, zásady úspešného prijímacieho pohovoru a pod. Dostávajú tiež priamo kontakty na úrad a konkrétnych zamestnancov odboru služieb zamestnanosti. Všetky tieto materiály vznikajú priamo na pôde úradu a z prostriedkov úradu.

V roku 2005 poskytlo OIPS individuálne poradenstvo 97 študentom a skupinové poradenstvo 667 študentom SŠ. Veríme, že našou prácou prispievame k správne rozhodovaniu sa žiakov pre budúce povolanie, ako aj k lepšej orientácii sa na trhu práce, s cieľom zabrániť narastaniu nezamestnanosti v regióne. Naším cieľom je, aby nás mladý človek vnímal nielen ako inštitúciu, ktorá eviduje nezamestnaných, ale aj ako svojho partnera.

Ing. JANA JAROŠOVÁ
odd. IPS ÚPSVR Čadca

pre UoZ v prihraničných regiónoch“

dia zamestnancom cestovné výdavky v súvislosti s cestou do zamestnania (okres Čadca, Turzovka -TCT Rožnov pod Radhoštěm a pod.). Mnoho UoZ, ktorí si našli prácu v prihraničnom regióne, využívajú najmä osobný automobil, na cestu sa skladajú viacerí zamestnanci, cestovné je tak omnoho lacnejšie, pohodlnejšie ako hromadnými dopravnými prostriedkami. A práve tento spôsob dopravy nie je zahrnutý do pilotného projektu.

Dôvody, pre ktoré podľa nás vykazuje implementácia projektu nižšie ukazovatele:

► **Žiadateľ o príspevok musí byť vedený v evidencii úradu PSVR najmenej 3 mesiace bezprostredne pred vznikom pracovného pomeru** – často sa stáva, že

o tento projekt majú záujem aj UoZ, ktorým sa naskytná možnosť ísť pracovať do Českej republiky a sú v evidencii UoZ krátkodobu. Snahou úradu je vždy predchádzať dlhodobej evidencii, preto sa vždy tešíme, ak sa klient zamestná v čo najkratšom čase po zaevidovaní, teda aj pred uplynutím 3 mesiacov. Takémuto klientovi však nie je možné uhradiť náklady na cestovnom v zmysle pilotného projektu.

► **Žiadateľ predloží písomnú žiadosť o poskytovanie náhrady časti cestovných výdavkov formou mesačného príspevku Úradu PSVR v mieste trvalého bydliska spolu s požadovanými dokladmi (cestovnými lístkami)** – pri takomto postupe sa veľa UoZ, najmä tí, ktorí chodia na týždňové turnusy, nevráti späť,

aby doložili potrebné doklady pre vyplatenie príspevku. Takto prichádzame nielen my o klienta, ale klient prichádza o možnosť preplatenia. Problém by skôr riešil paušálny príspevok. Za úvahu tiež rozhodne stojí preplácanie cestovných výdavkov pri použití osobného motorového vozidla.

K 30. 11. 2005 bol počet UoZ, ktorým bola zatiaľ preplatená náhrada cestovných výdavkov 25. Sme radi, že sme mohli aj tento pilotný projekt realizovať a aj počet doposiaľ podporených UoZ považujeme za úspech.

Mgr. MARTINA LIPTÁKOVÁ,
vedúca OSS ÚPSVR Čadca
Mgr. JANA MARTÁKOVÁ,
riaditeľka OSZ ÚPSVR Čadca

Vydarené prezentácie – kľúč k úspechu

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci napriek veľmi nízkej tvorbe pracovných miest v regióne spolupracuje so zamestnávateľmi nielen v rámci regiónu okresu, ale aj mimo jeho hraníc. S obsadzovaním vyššieho počtu VPM u zamestnávateľov mimo regiónu sme z minulých období získali dobrú skúsenosť, na základe ktorej sme začali realizovať tzv. prezentácie firiem, s pomerne silnou propagáciou, so zapojením celého regiónu a s cieľom ponuky VPM nielen pre evidovaných UoZ.

V rámci dobrej spolupráce sme zorganizovali prezentáciu možného zamestnania sa, platových a pracovných podmienok, sociálnych výhod, ako aj iných jednorazových finančných zvýhodnení pre najlepších jednotlivcov a pracovné kolektívy zamestnávateľa MĀKYTA a. s. Púchov, cieľom bola propagácia a obsadenie voľných pracovných miest v profesii šička, krajčírka, krajčír. Ide o zamestnávateľa so 65-ročnou tradíciou vo výrobe odevov a 12-ročnými skúsenosťami vo výrobe autosedačiek pre renomované automobilové firmy VW, AUDI, PEUGEOT,

CITROEN. Pozvali sme 80 účastníkov z radov evidovaných UoZ, vhodnou propagáciou cez regionálne médiá a vďaka spolupráci s obcami a mestami okresu Čadca, ktoré neustále vyhlasovali oznam o tejto akcii v obecných rozhlasoch a vlastných káblových TV, sa na prezentácii zúčastnilo 150 záujemcov. Z nich následne viac ako 50 len z okresu Čadca bolo prijatých do pracovného pomeru. S podujatím boli spokojní nielen účastníci, pracovníci úradu, ale najmä zamestnávateľ.

Podobne sa podarilo zorganizovať významnú prezentáciu pre zamestná-

vateľa MOBIS Slovakia s. r. o., obchodného partnera KIA MOTORS. Firma vytvára cca 1 000 pracovných miest v robotníckych profesiách ako aj pre supervizorov. MOBIS Slovakia s. r. o. úzko spolupracuje s automobilkou KIA MOTORS, zameriava sa na výrobu autodiélov a prístrojov na zvýšenie pohodlia a bezpečnosti vodiča, ako sú napr. airbag, ABS a ESP. Pri prezentácii boli prítomní oboznámení s možnosťou nástupu do zamestnania, získania platových a pracovných podmienok a ostatných sociálnych výhod. Firma MOBIS Slovakia, s.r.o. na prezentácii tiež rozdala osobné dotazníky, slúžiace na posúdenie schopností uchádzačov a ich vhodnosti na zaradenie do pracovného pomeru. Výsledok bol opäť vynikajúci: pozvaných bolo 200 evidovaných UoZ, samotnej prezentácii sa zúčastnilo viac ako 450 záujemcov o zamestnanie.

Mgr. MARTINA LIPTÁKOVÁ,
vedúca OSS ÚPSVR Čadca
Mgr. JANA MARŤÁKOVÁ,
riaditeľka OSZ ÚPSVR Čadca

PIC pre občanov so zdravotným postihnutím v Spišskej Novej Vsi otvorené

ÚPSVR v Spišskej Novej Vsi zriadil a 16. 11. 2005 slávnostne otvoril „Poradensko-informačné centrum pre občanov so zdravotným postihnutím“. Cieľom PIC je zlepšenie zamestnateľnosti občanov so zdravotným postihnutím, poskytovanie relevantných informácií a cieľeného poradenstva.

V súčasnosti je v evidencii ÚPSVR v Spišskej Novej Vsi vedených 594 osôb so zdravotným postihnutím, z nich je 305 ľudí vo veku 45 – 54 rokov. Z pohľadu vzdelania až 50 % klientov zo zdravotným postihnutím má stredoškolské vzdelanie bez maturity, z pohľadu zamerania odborov vzdelania až 64 % tvoria klienti so vzdelaním technického zamerania. Tento prehľad poukazuje na fakt, že na uplatnenie sa našich klientov na trhu práce pôsobí viacero negatívnych a obmedzujúcich faktorov.

Zriadenie PIC vyplýva z projektu „Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím zvýšením rozsahu a kvality odborných poradenských služieb prostredníctvom vybudovania poradensko-informačných centier (PIC) pre občanov so zdravotným postihnutím pri úradoch PSVR v Spišskej Novej Vsi, Rimavskej Soboty a v Prievdzí“, ktorý ešte začiatkom tohto roku schválilo MPSVR SR. Vo vzťahu k zamestnávateľom bude poskytovať systém integrovaných služieb, ktoré budú orientované na poradenstvo pri zriaďovaní a prevádzkovaní chránených dielní a chránených pracovísk, výbere a príprave vhodného zamestnanca.

Nakoľko do priestorov PIC si od prvého dňa nachádza cestu stále viac občanov a záujem o odborné služby a spoluprácu prejavili aj klienti z blízokých okresov, sme presvedčení, že činnosť tohto centra bude významným krokom pri riešení problematiky uplatnenia sa občanov so zdravotným postihnutím na trhu práce, a to nielen v našom okrese.

Mgr. TATIANA SCHRÖTTEROVÁ,
odborný poradca PIC
ÚPSVR Spišská Nová Ves

Začiatok budúceho roka sa bude niesť v znamení ďalších opatrení reformy sociálneho systému, ktorých cieľom je podpora vytvárania nových pracovných miest a modernizácia klientsky orientovaných sociálnych služieb a služieb zamestnanosti smerom k občanovi. V tejto súvislosti vám Ministerstvo PSVR prináša prehľadným spôsobom všetky najdôležitejšie zmeny v sociálnej politike s účinnosťou po 1. januári 2006 a ich praktický dosah na občanov, ktorí sú cieľovou skupinou danej oblasti sociálnej politiky. Zmeny po 1. januári 2006 sa týkajú troch okruhov, a to v oblasti sociálnej pomoci, podpory rodín, konkrétne ich sociálnej podpory, a v neposlednom rade trhu práce a politiky zamestnanosti.

dôchodkového systému, podpora a motivácia rodiča k zabezpečeniu riadnej zdravotnej starostlivosti o dieťa do jedného roku veku, umožňuje sa zapojenie samosprávy do procesu riešenia hmotnej núdze občanov priamo v mieste bydliska.

KLÚČOVÉ OPATRENIA

Za príjem sa pre účely zákona nepovažuje 25 % zo starobného dôchodku;

Najdôležitejšie zmeny v sociálnej politike účinné po 1. januári 2006

Sociálna pomoc

|| V oblasti sociálnej pomoci prináša legislatíva zmeny pre občanov so zdravotným postihnutím v oblasti kompenzácií, pre občanov odkázaných na pomoc v hmotnej núdzi, pre rodiny s deťmi odkázané na pomoc v hmotnej núdzi a pre rodiny s deťmi, ktorých príjem nedosahuje výšku životného minima.

OBČANIA SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Situáciu pri riešení problémov týkajúcich sa občanov so zdravotným postihnutím v oblasti kompenzácií by mala vylepšiť novela **Zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov v časti peňažných príspevkov na kompenzáciu** účinná od 1. januára 2006. Jej základným cieľom je podporiť rozvoj prepravy zabezpečovanej pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, zvýšiť jej dostupnosť, umožniť týmto občanom zabezpečiť si náhradný mechanický alebo elektrický vozík a zmierniť podmienky poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie.

KLÚČOVÉ OPATRENIA

Medzi kľúčové opatrenia tejto novely patrí rozšírený okruh subjektov zabezpečujúcich prepravu pri peňažnom príspevku na prepravu aj o neštátne subjekty a obce. S ohľadom na zvýšenie cien za pohonné látky sa zvýšila maximálna výška peňažného príspevku na prepravu z **2 500 na 2 750 Sk mesačne**. Ďalej je umožnené poskytnutie peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky aj na kúpu druhého mecha-

nického či elektrického vozíka, umožňuje sa tiež poskytnutie peňažného príspevku na opravu takejto pomôcky. V neposlednom rade táto novela, ktorá ustanovuje skupiny chorôb a porúch na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, vypúšťa laboratórne hodnoty v I. a II. skupine, znižuje tiež percentuálny pokles hmotnosti tela z 20 na 10 alebo 15 %, čím sa upravujú priaznivejšie podmienky jeho poskytovania.

Opatrenia týkajúce sa novely zákona o sociálnej pomoci predpokladajú zvýšenie výdavkov na peňažný príspevok na prepravu o cca 5,7 mil. Sk v roku 2006, na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie o cca 8 mil. Sk v roku 2006 a na peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky o cca 804,5 mil. Sk v období 5 rokov.

OBČANIA ODKÁZANÍ NA POMOC V HMOTNEJ NÚDZI

Legislatívne zmeny týkajúce sa občanov odkázaných na pomoc v hmotnej núdzi prináša novela **Zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov** s účinnosťou od 1. 1. 2006. Jej jadro tvorí zmena v spôsobe započítavania príjmov vo forme starobných dôchodkov, zavedenie novej formy dávky pre rodiča, ktorý sa stará o dieťa do jedného roku veku, a rozšírenie možnosti určenia osobitného príjemcu. Základným cieľom je možnosť riešenia skupín dôchodcov, ktorým vznikol nárok na dôchodok podľa nového

dôchodcov, ktorý získal obdobie dôchodkového poistenia viac ako 25 rokov, sa táto suma zvyšuje o 1 % priznaného starobného dôchodku za každý ďalší rok dôchodkového poistenia.

Ak občan alebo fyzická osoba, ktorá sa občanom spoločne posudzuje na účely posudzovania hmotnej núdze, je rodičom dieťaťa do jedného roku veku a tento rodič preukáže potvrdením pediatra, že sa s týmto dieťaťom zúčastňuje preventívnych prehliadok u pediatra podľa osobitného predpisu, patrí mu dávka v sume **350 Sk**. Táto dávka patrí aj rodičovi, ktorý nie je v hmotnej núdzi, ale bezprostredne pred narodením tohto dieťaťa mu boli zabezpečované základné životné podmienky a poskytovaná pomoc v hmotnej núdzi.

Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia úradu aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu voči všetkým občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takýto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí písomnú dohodu. Vyššie uvedené legislatívne zmeny nebudú mať dopad na verejné financie.

ROZŠÍRENIE OKRUHU RODÍN ODKÁZANÝCH NA POMOC V HMOTNEJ NÚDZI

Posledný okruh zmien v rámci sociálnej pomoci sa týka rodín s deťmi odkázaných na pomoc v hmotnej núdzi a rodín s deťmi, ktorých príjem nedosahuje výšku životného minima. O nich hovorí **Výnos o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR** s účinnosťou od 1. 1. 2006. Základným cieľom výnosu je rozšírenie okruhu rodín s deťmi,

ktorým sa poskytujú dotácie na stravu, školské pomôcky a prospechové štipendiá a rozšírenie okruhu detí, ktorým sa poskytuje dotácia na školské pomôcky.

KLÚČOVÉ OPATRENIA

Dotácie a štipendiá sa budú poskytovať aj individuálne rodinám, ktoré nepoberajú dávky v hmotnej núdzi, avšak ich príjem je nižší ako suma životného minima pre danú rodinu. Ďalej je to rozšírenie poskytovania dotácií pre všetky deti, ktoré navštevujú školu, v ktorej je najmenej 50 % detí z rodín, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke, sprísnenie kritérií pre poskytovanie prospechových štipendií a zníženie administratívnej náročnosti pre poskytovanie dotácií. Vzhľadom na skúsenosti z praxe sa navrhuje poskytovanie dotácií na školské pomôcky aj pre deti v materských školách v prípade, že tieto deti majú v nasledujúcom školskom roku nastúpiť do 1. ročníka základnej školy. V dôsledku vyššie uvedených zmien sa predpokladá zvýšenie počtu detí, ktorým sa bude poskytovať dotácia na stravu o 60-tis., dotácia na školské potreby o 51-tis. a v prípade štipendií o 20-tisíc. Znížením percenta detí z rodín, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, zo 70 na 50, sa zvýši počet škôl, ktorým sa pridelia dotácie pre všetkých žiakov, o 226. Umožní sa nákup školských pomôcok pre sociálne odkázané deti v predškolskom veku, čím očakávame nárast počtu poberateľov o približne 7 000 detí. Celkove si navrhované zmeny vyžadujú zvýšenie čerpania finančných prostriedkov v roku 2006 o cca 458,2 mil. Sk. Celkove si navrhované zmeny vyžadujú zvýšenie čerpania finančných prostriedkov v roku 2006 o cca 458,2 mil. Sk.

Podpora rodinám

Zmenu v podpore rodinám prináša **Zákon o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa**, ktorý je v súčasnosti na prerokovaní v NR SR a mal by nadobudnúť účinnosť od 1. 1. 2006. Cieľom tohto zákona je vyššia finančná podpora na tvorbu náhradného rodinného prostredia, zabezpečenie rovnosti podpory detí v rôznych formách náhradnej starostlivosti, vyššia motivácia pre výkon náhradnej starostlivosti iných ako príbuzných osôb dieťaťa v priamom rade, a to aj pre súrodeneckú skupinu a pre dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím.

PORIADOK VO FINANČNÝCH PRÍSPEVKOCH

Zákon v prvom rade zjednodušuje a zjednocuje finančné príspevky. Určuje rovnakú výšku príspevku bez ohľadu na vek dieťaťa:

- ▶ pri jednorazovom príspevku pri zverení do náhradnej starostlivosti na **8 840 Sk**,
- ▶ pri opakovanom príspevku dieťaťu na **3 320 Sk**,
- ▶ rozširuje poskytovanie jednorazového príspevku pri zániku náhradnej starostlivosti na **22 100 Sk** pre všetky deti, ktoré boli do plnoletosti zverené do náhradnej starostlivosti,
- ▶ zavádza opakovaný príspevok vo výške **4 320 Sk** náhradnému rodičovi, ktorý je pestúnom, poručníkom a fyzickou osobou, ktorej je dieťa zverené do tzv. „predpestúnskej starostlivosti“, a to bez ohľadu na počet zverených detí. (V súčasnosti sa poskytuje príspevok vo výške **1 430 Sk** na každé dieťa).
- ▶ Pri starostlivosti o 3 a viac súrodencov sa opakovaný príspevok zvyšuje

o **3 000 Sk**, zavádza sa nový osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi vo výške **1 740 Sk** v súvislosti so starostlivosťou o každé zverené dieťa, ktoré je občan s ťažkým zdravotným postihnutím.

PODPORA A ZJEDNODUŠENIE NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI

Zákon o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa vytvára predpoklady na zvyšovanie záujmu rodín o poskytnutie náhradného rodinného prostredia deťom, ktoré nemôžu byť z rôznych dôvodov vychovávané vlastnými rodičmi, a tým vytvára predpoklad na znižovanie počtu detí umiestnených v detských domovoch a zrovnoprávňuje finančnými príspevkami deti zverené do rôznych foriem náhradnej starostlivosti. V roku 2006 sa zvýši čerpanie finančných prostriedkov oproti roku 2004 približne o 163 mil. Sk, finančné prostriedky v rokoch 2006 – 2008 budú použité z kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

MOTIVÁCIA AJ K ROZHODNUTIU PRE NÁHRADNÚ STAROSTLIVOSŤ

Návrh zákona navrhuje rovnaké poskytovanie finančných príspevkov pre zverené deti bez ohľadu na formu zverenia, ak sa napr. v súčasnosti jedná o náhradnú osobnú starostlivosť, príspevky sa neposkytujú, v zmysle zákona o rodine sa za zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti príbuznému v priamom rade považuje za prirodzenú funkciu rodiny, preto súčasný návrh nepriznáva starým rodičom odmenu v podobe opakovaného príspevku náhradnému rodičovi, ale priznáva všetky ostatné prís-

POROVNANIE PODPORY PESTÚNSKEJ STAROSTLIVOSTI A NÁHRADNEJ OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI PODĽA SÚČASNÉHO A NAVRHOVANÉHO PRÁVNEHO STAVU

Typ príspevku	Vek dieťaťa	Súčasný platný stav		Navrhovaný stav		Rozdiel	
		PS	NOS	PS	NOS	PS	NOS
Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti	0–6	5 840 Sk	0 Sk	8 840 Sk	8 840 Sk	3 000 Sk	8 840 Sk
	6–15	7 180 Sk	0 Sk	8 840 Sk	8 840 Sk	1 660 Sk	8 840 Sk
	15+	7 650 Sk	0 Sk	8 840 Sk	8 840 Sk	1 190 Sk	8 840 Sk
Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti		7 650 Sk	0 Sk	22 100 Sk	22 100 Sk	14 450 Sk	22 100 Sk
Opakovaný príspevok dieťaťu	0–6	2 340 Sk	0 Sk	3 320 Sk	3 320 Sk	980 Sk	3 320 Sk
	6–15	2 880 Sk	0 Sk	3 320 Sk	3 320 Sk	440 Sk	3 320 Sk
	15+	3 070 Sk	0 Sk	3 320 Sk	3 320 Sk	250 Sk	3 320 Sk
Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi		1 430* Sk	0 Sk	4 230** Sk	0 Sk	2 800 Sk	0 Sk
Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi		0 Sk	0 Sk	1 740 Sk	1 740 Sk	1 740 Sk	1 740 Sk

Výsvetlivky:

* na každé dieťa zverené do starostlivosti náhradného rodiča

** bez ohľadu na počet detí, ktoré sú zverené do starostlivosti náhradného rodiča, sa vyplatí v jednej sume a v prípade, že náhradný rodič zabezpečuje starostlivosť o troch a viac súrodencov, sa tento príspevok zvýši o sumu 3 000 Sk.

PS
NOS

pestúnska starostlivosť
náhradná osobná starostlivosť

pevky, ktorých cieľom je podpora zabezpečenia základných potrieb dieťaťa (zmena pri priznávaní opakovaného príspevku náhradnému rodičovi sa netýka tých starých rodičov, ktorí v súčasnosti poberajú odmenu pestúna), podporuje zachovanie súrodeneckých skupín aj zvýšením opakovaného príspevku náhradnému rodičovi, umožňuje náhradnému rodičovi pri

starostlivosti o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím poskytovanie osobitného príspevku, ak náhradný rodič nie je opatrovateľom tohto dieťaťa v rámci opatrovateľskej služby, alebo ak za starostlivosť o takého dieťa sa mu neposkytuje peňažný príspevok za opatrovanie, alebo dieťaťu sa neposkytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu.

vania samostatnej zárobkovej činnosti) s cieľom zlepšenia zamestnateľnosti, najmä marginalizovaných skupín uchádzačov a záujemcov o zamestnanie. Finančná oblasť vzdelávania obsahuje zvýšenie maximálnej výšky príspevku na vzdelávanie a prípravu pre trh práce záujemcu o zamestnanie až do výšky 100 % oprávnených nákladov.

Vytvára sa tiež rámec na poskytovanie služieb sprostredkovania zamestnania, informačných a poradenských služieb a odborných poradenských služieb dodávateľom vzdelávania a prípravy pre trh práce, zvýšenie príspevku absolventovi školy počas vykonávania absolventskej praxe na krytie jeho výdavkov na cestovné o 200 Sk, poskytovanie odborných poradenských služieb aj záujemcovi o zamestnanie a úhrada výdavkov na ubytovanie, cestovné a stravné v prípade, ak aktivity poskytované uchádzačom o zamestnanie a záujemcom o zamestnanie v rámci odborných poradenských služieb trvajú dlhšie ako tri dni.

VÝŠKA PRÍSPEVKOV NA PODPORU NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI	
Typ príspevku	výška
Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti	8 840 Sk
Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti	22 100 Sk
Opakovaný príspevok dieťaťu	3 320 Sk
Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	4 230 Sk
Zvýšenie opakovaného príspevku náhradnému rodičovi	3 000 Sk
Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	1 740 Sk

Trh práce a politika zamestnanosti

V oblasti trhu práce a zamestnanosti rok 2006 prináša zmeny v **Zákone o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní** s účinnosťou od 1. 2. 2006 a v novele **Zákona o službách zamestnanosti**. Základným cieľom **Zákona o nelegálnej práci** je vymedziť nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie, ustanoviť zákaz ich vykonávania, zabezpečiť výkon kontroly, ustanoviť postih v prípade porušenia zákazu vykonávania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, chrániť pred nelegálnou prácou a nelegálnym zamestnávaním nielen spoločnosť, ale aj fyzické osoby, ktorým nelegálna práca prináša sociálnu neistotu.

SPRÍSNIENIE POSTIHOV A OBMEDZENÍ

Zákon zamedzuje získaniu štátnej pomoci podnikateľským subjektom, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania po dobu 5 rokov a zamedzuje účasť na verejnom obstarávaní podnikateľským subjektom, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania po dobu 5 rokov, ktoré predchádzajú účasti vo verejnom obstarávaní.

Podnikateľské subjekty, ktoré budú nelegálne zamestnávať občanov, budú vyradené z okruhu účastníkov na verejnom obstarávaní a záujemcov o štátnu pomoc. Realizácia návrhu zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní predpokladá jednorazový dopad na štátny rozpočet v sume cca 3 mil. Sk (premiestnenie sídla Národného inšpektorátu práce z Bratislavy do Košíc).

KLIENSKY ORIENTOVANÝ A AKTIVIZUJÚCI PRÍSTUP

Cieľom novely **Zákona o službách zamestnanosti** je vytvoriť legislatívny rámec na posilnenie klientsky orientovaného prístupu v službách zamestnanosti, zvýšenie cielenosti aktívnych opatrení na znevýhodnených UoZ a efektívnosti použitia finančných prostriedkov na aktívnu politiku trhu práce.

V konkrétnosti ide o rozšírenie mesačnej periodicity návštev uchádzačov o zamestnanie, ktorí sa zúčastňujú aktivít a činnosti v rámci ustanovených aktívnych opatrení na trhu práce, na úradoch práce, určenie aktívnych foriem preukazovania hľadania si zamestnania uchádzačmi o zamestnanie, skrátenie sankčného vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie zo šiestich na tri mesiace a ustanovenie ďalších dôvodov na vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie (starostlivosť o dieťa do desiatich rokov veku, osobná starostlivosť o blízku osobu, ktorá je bezvládna), na ktoré sa nevzťahuje sankčné vyradenie, t. j., že v uvedených prípadoch bude uchádzač o zamestnanie zaradený do evidencie úradu práce dňom požiadania o toto zaradenie.

POSILNENIE MOŽNOSTÍ VZDELÁVANIA

V rámci vzdelávania ide o vymedzenie druhov vzdelávacích aktivít na účely vzdelávania a prípravy pre trh práce uchádzačov a záujemcov o zamestnanie (dokončenie zákl. alebo str. školy, cielené rekvifikácie a vzdelávanie na začatie prevádzkovania alebo vykoná-

PODPORA ZAMESTNÁVANIA ĎALŠÍCH ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN

Vytvára sa aj podpora zamestnávania ďalších skupín znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (občania so zdravotným postihnutím, poberatelia dávky v hmotnej núdzi, uchádzači o zamestnanie, ktorí vykonávali aktívnu činnosť, absolventskú prax a občania, ktorí po opätovnom posúdení dlhodobu nepriaznivému stavu prestali byť občanmi so zdravotným postihnutím). Zákon myslí aj na rozšírenie poskytovania príspevku na služby pre rodinu s deťmi, aj na záujemcov o zamestnanie, zavedenie nového príspevku na dochádzku za prácou na účely podpory regionálnej, medziokresnej, cezhraničnej dochádzky za prácou, na ustanovenie nového postupu pri zadávaní zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím a zavedenie zverejňovania zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, voči ktorým eviduje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pohľadávky.

Všetky navrhnuté zmeny v zákone si vyžadujú zvýšenie výdavkov na kľúčové opatrenia priemerne cca o 100 mil. Sk ročne.

V dňoch 5. – 7. 12. 2005 sa uskutočnila v Častej – Papierničke medzinárodná konferencia na tému „Smerovanie náhradnej starostlivosti v celospoločenskom dianí na Slovensku“. Konferenciu pripravila Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, konala sa pod záštitou predsedu Národnej rady SR Pavla Hrušovského a odbornou garanciou ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny Ivety Radičovej.

Konferencia o náhradnej starostlivosti

PRVÝ DEŇ

PREVAŽNE LEGISLATÍVNE TÉMY

Prvý deň sa niesol v znamení tém pojednávajúcich o praktických problémoch v oblasti legislatívnej, ako napr. smerovanie náhradnej starostlivosti v celospoločenskom dianí na Slovensku, aplikácia zákona o rodine do praxe, stav sociálnoprávnej ochrany detí na Slovensku, vývoj inštitúcie na ochranu práv detí a rodiny na Slovensku, tiež tém, ktoré boli zamerané prakticky – výsledky monitoringu kvality starostlivosti v detských domovoch, problematika sirôt tretieho sveta, rodina, žena a dieťa z pohľadu Európskeho parlamentu. Účastníci sa zaoberali aj aktuálnymi problémami náhradnej starostlivosti z pohľadu opozície, či zabezpečovaním realizácie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v podmienkach samosprávy. Po prednáškach nasledovala prezentácia projektov Rodinné skupinové konferencie a Sociálne centrum Žakovce.

DRUHÝ DEŇ ZAMERANIE NA AKTUÁLNU PRAX

Druhý deň sa začal prednáškou o koncepcii ústavnej starostlivosti, potom pokračoval prevažne prakticky zameranými témami, ako napr. osobnosť riadiaceho pracovníka v detskom domove, význam individuálneho prístupu u detí, výsledky individuálnych plánov a význam supervízie v detských domovoch, výsledkami výskumu o sanácii rodinného prostredia ako metóde sociálnej práce, špecifikami práce s mentálne postihnutými deťmi, boli tu predstavené praktické výsledky práce s rómskou menšinou cez problematiku náhradného rodičovstva a špecifickej práce s rómskymi deťmi. O význame plánovania v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany a aktuálnom dianí v detských domovoch z pohľadu Fóra

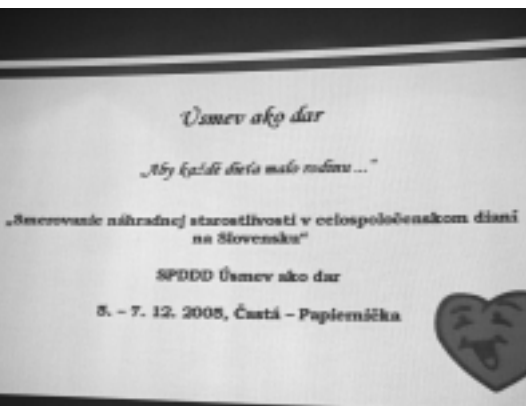
riaditeľov detských domovov sa mohli účastníci dozvedieť priamo od riaditeľov týchto inštitúcií. Zaujímavým bol monitoring detských práv v zariadeniach náhradnej starostlivosti, či tzv. „Anjelský program“ v systéme náhradnej starostlivosti, organizátori neobišli ani témy ako Rané detstvo a jeho dopad na vývoj dieťaťa, Kríza rodiny na Slovensku z pohľadu čísel a Aktuálne problémy náhradných rodín. Opäť boli predstavené aj 2 konkrétne projekty, a to Projekt práce s deťmi z detských domovov a ich biologickými rodičmi a Projekt praktickej terénnej práce s rodinami.

VYVRCHOLENÍM BOL SLÁVNOSTNÝ VEČER

Na druhý deň vyvrcholil program konferencie vo večerných hodinách slávnostným večerom pod záštitou predsedu NR SR Pavla Hrušovského, na ktorom ministerka práce sociálnych vecí

a rodiny udelila ocenenie „Z domova do rodiny“. Do súťaže sa dotazníkovou formou prihlásilo 37 detských domovov, z ktorých sa do užšieho výberu dostalo 15. Výhercami sa stali 4 domovy – Detský domov Slniečko v Polomke a detské domovy v Bratislave, Tornali a Necpaloch. Ocenenie predstavovala Pamätná plaketa a 25-tisíc korún každému zo štyroch detských domovov. Súťaž pripravilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a Spoločnosťou priateľov detských domovov – Úsmev ako dar. Cieľom súťaže bolo zistiť úroveň a kvalitu práce s pôvodnou rodinou a zlepšovanie kvality života detí v detskom domove.

FOND ŠTIPENDIÍ PIPPI DLHEJ PANČUCHY

Náladu slávnostného večera sa Spoločnosť priateľov detských domovov – Úsmev ako dar v duchu predvianočnej nálady rozhodla spojiť s odovzdaním finančnej podpory študentom vysokých škôl z detských domovov z Fondu štipendií Pippi Dlhej pančuchy. Toto štipendium je pre nich ročnou finančnou podporou a umožňuje oceneným lepšie realizovať ich ciele a túžby počas štúdia na VŠ. Ocenení boli viacerí šikovní vysokoškooláci – domováci, za všetkých spomenieme Štefana Rašmu, Sašku Cickovú a Aničku Dzurianikovú, ktorí sa na odovzdávaní zúčastnili osobne.

ZÁVER KONFERENCIE PATRIL ZAHRANIČNÝM SKÚSENOSTIAM

Záverečný deň konferencie sa v pracovných sekciách zaoberal prezentáciou vybraných častí systémov sociálno-právnej ochrany detí v jednotlivých krajinách EU i transformáciou detských domovov krok za krokom – svoje poznatky a skúsenosti prezentovali hostia z Českej republiky, Poľska, Rakúska a Ukrajiny.

ANDREA HAŠČÍKOVÁ

Odbor mediálny a informačný ÚPSVR

Chránené bývanie ako skvalitnenie života

Keď sa spoja rozum a sociálne cítenie, je možné zmeniť aj „nezmeniteľné“. Výsledkom takého spojenia je Socialtransform, n. o., Projekt generálnej transformácie obce Žehra, časť Hodkovce. Cieľom projektu je dosiahnuť vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, humanizácia života klientov, ich individuálny personálny rozvoj a integrácia do prirodzeného sociálneho prostredia.

Vízia sa stala skutočnosťou, výsledkom je slávnostne otvorenie „Zariadenia chráneného bývania 2“ na Jarnej ulici č. 18 v Spišských Vlachoch, ktoré sa uskutočnilo 5. 12. 2005.

Chránené bývanie pre klientov s ľahkým mentálnym postihnutím je zriadené v dvoch objektoch, kapacitne poskytne 28 z nich príjemné bývanie v jedno a dvojpostelových izbách. V objektoch sú moderné, účelne vybavené kuchyne a kúpeľne, ale aj práčovňa, sušiareň a spoločenská miestnosť. O celý chod tejto „malej – čisto pánskej domácnosti“ sa vzorne starajú samotní jej členovia. Zaujímavé je vekové rozpätie klientov – najmladší má 20, najstarší 57 rokov.

Súčasťou areálu bude aj chránené bývanie 3, chránená stolárska dielňa a predajňa výrobkov. Objekt chráne-

nej dielne si obyvatelia zariadenia stavajú svojpomocne, iba na špeciálne odborné práce, ako je napr. vybudovanie strechy, boli prizvaní odborníci. Výrobky, ktoré tu vznikajú, ako napríklad rezbárske plastiky a drevené doplnky, dopĺňajú interiéry chráneného bývania.

V ďalšej etape výstavby sa v projekte počíta so zriadením chránenej dielne zameranej na prácu s hlinou. Obyvatelia zariadenia sa budú venovať aj pestovateľskej a chovateľskej činnosti, zaujímavosťou bude zriadenie a prevádzkovanie eko-autoumyvárne.

Veľký kus práce bol vykonaný, no obyvateľov tohto zariadenia čaká ešte dlhá cesta k úplnému dokončeniu projektu. Oni sami sa tešia hlavne na sprevádzkovanie chránených dielní, kde budú môcť preukázať svoje zručnosti, podporené mimoriadne pozitívnym prístupom k zvereným hodnotám a obrovskou chuťou pracovať.

Ucelenejší obraz o uvedenom projekte môžu prípadní záujemcovia získať na webovej stránke www.socialtransform.sk.

Mgr. TATIANA SCHRÖTTEROVÁ,

odborný poradca PIC
ÚPSVR Spišská Nová Ves

CV MPSVR SR a projekty spolufinancované ESF

Súčasná doba určuje nové nároky na štátnych zamestnancov v oblasti vzdelávania. Európskym trendom je priblížiť štátnu správu bližšie k občanovi, pružnejšie reagovať na jeho problémy, v konečnom dôsledku nájsť preňho vhodné riešenie. Dosiahnutiu cieľov v oblasti komunikačných zručností, technicko-informačných a manažérskych schopností má od 1. apríla 2004 pomôcť Centrum vzdelávania Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny.

HODNOTENIE SPOLUPRÁCE S ESF

Poslaním centra vzdelávania je najmä vzdelávanie zamestnancov Ministerstva PSVR Slovenskej republiky a zamestnancov organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva, kam patrí Ústredie PSVR, ako aj jednotlivé úrady práce. V súvislosti so svojím pôsobením zorganizovalo centrum dňa 30.11. 2005 prvý hodnotiaci seminár na tému CV MPSVR SR a jeho projekty spolufinancované s ESF. Výsledky svojej práce prezentovalo centrum prostredníctvom vystúpení jednotlivých koordinátorov, resp. manažérov projektov, ktoré sú financované z Európskeho sociálneho fondu.

SLOVENSKO NA CESTE NÁRODNÝCH PROJEKTOV

Na úvod konferencie vystúpila so svojim príhovorom riaditeľka Centra vzdelávania PhDr. Zdenka Vasilová, ktorá zhodnotila pôsobenie centra za dva roky jeho pôsobenia a poďakovala všetkým, ktorí sa podieľali na realizácii projektov. Problematiku financovania projektov z Európskeho sociálneho fondu priblížila Mgr. Daniela Babeková za sekciu ESF na MPSVR SR. Ako uviedla,

každá krajina Európskej únie, ktorá využíva financovanie z ESF, má svoje špecifiká. Slovensko sa v roku 2004 rozhodlo ísť aj cestou národných projektov, ktorých jedným z hlavných cieľov je napríklad zníženie nezamestnanosti na trhu práce.

VODIČSKÉ PREUKAZY NA POČITAČE

Ako ďalšia vystúpila koordinátorka projektu PhDr. Lýdia Zelmanová. Prítomných oboznámila s úspešnosťou projektu „Vzdelávanie v informačných a komunikačných technológiách pre pracovníkov štátnej a verejnej správy“. Jeho cieľom bolo zvýšiť počítačové zručnosti zamestnancov MPSVR SR, Ústredia a jednotlivých úradov práce. Absolventi týchto kurzov sa stali majiteľmi tzv. vodičských preukazov na základné úkony pri práci s počítačom. Projekt bol rozdelený v rámci Bratislavského kraja v zmysle jednotného programového dokumentu a pre celé Slovensko v rámci sektorového operačného programu. Nakoľko súčasná doba kladie dôraz na tento druh gramotnosti, počet vyškolených ľudí prekročil pôvodný plán školenia.

TRÉNING KOMUNIKÁCIE A EMPATIE

Veľmi zaujímavým projektom na poli komunikácie bol projekt s názvom „Rozvoj komunikačných zručností“, ktorých koordinátormi boli PhDr. Danka Štábulová (Bratislavský kraj) a Mgr. Eva Hrčková (všetky kraje). Sociálna sféra je predovšetkým o práci s človekom, ktorý je neraz v ťažkej situácii, komunikácia s ním si preto vyžaduje chápaného a empatickeho človeka. Práve tento kurz slúžil na vyškolenie pracovníkov v konfliktných situáciách a v zlepšení celkovej komunikácie s klientmi.

KOMUNIKÁCIA VO VNÚTRI ÚRADU

Komunikácia pracovníkov sociálnej oblasti je nielen smerovaná navonok – ku klientovi, ale dôležitým faktorom je aj komunikácia a tímová práca medzi zamestnancami. K zlepšeniu tejto situácie slúžili projekty s názvom „Budovanie efektívnych tímov“ a „Efektívna tímová práca“. Koordinátormi projektov boli pre Bratislavský kraj PhDr. Dagmar Kazanková a pre celé Slovensko Bc. P. Matlák.

KRÍZOVÝ MANAŽMENT V ŠTÁTNEJ SPRÁVE

Posledným predstaveným projektom bol projekt s názvom „Vzdelávanie zamestnancov útvarov krízového riadenia ústredných orgánov štátnej správy“. Manažér projektu Ing. Peter Slovák vo svojej prezentácii vyjadril názor, že ide o veľmi vážnu a zodpovednú oblasť v riadení štátu a jeho bezpečnosti. Z tohto dôvodu je potrebné, aby transformácia krízového manažmentu SR dosiahla štandardnú úroveň Európskej únie, a to aj s pomocou tohto projektu.

Investícia do vzdelania je najlepším rozhodnutím pre profesionálny rast každého odborníka a pre úspešný chod každej organizácie. V štátnej správe o to viac, že jej zamestnanci rozhodujú o osudoch ľudí. Preto je odborná znalosť a vzdelanie jedným z najdôležitejších atribútov, ktorými musí štátny zamestnanec disponovať.

Mgr. BRANISLAV KARVAŠ
Odbor mediálny a informačný ÚPSVR

■ AJ INFORMÁCIE POMÁHAJÚ NÁJSŤ PRÁCU

V Stredisku kultúry na Vajnorskej ulici sa konala Burza informácií a ponuky služieb v oblasti služieb zamestnanosti, organizovaná Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave. Hlavným cieľom bolo dať priestor zamestnávateľom a sprostredkovateľským agentúram prezentovať sa, ako aj nájsť vhodných zamestnancov pre vytvorené a voľné pracovné miesta a pomôcť uchádzačom nájsť si pracovné uplatnenie na trhu práce. Všetci zamestnávatelia mali možnosť širokej prezentácie svojej činnosti, ponuky vzdelávacích aktivít, výberu zamestnanca priamo na mieste, prípadne absolventa na vykonávanie absolventskej praxe. Klientom, ktorí hľadajú prácu, burza pomohla sprostredkovať stretnutie so zamestnávateľmi a sprostredkovateľskými agentúrami. Prezentácie mali aj zamestnávatelia a pozvané agentúry.

Večerník

Krátke správy

■ TALIANI ZAMESTNAJÚ V POPRADE ĎALŠÍCH 300 ĽUDÍ

POPRAD – Priemyselný park Poprad Matejovce má už prvého investora. Popradský primátor Anton Danko včera podpísal zmluvu s Erricom Blondíni, zástupcom talianskej firmy Global Garden Products (GGP), ktorá vyrába záhradnú techniku. Spoločnosť sa zaoberá aj výrobou golfových vozidiel. Firma GGP začne s produkciou v septembri budúceho roku. Do konca roka 2006 zamestná v Poprade 300 ľudí, čo predstavuje približne polovicu kapacity Priemyselného parku Poprad-Matejovce. Podľa E. Biondiho už teraz majú záujem o príchod do Popradu aj ďalší talianski dodávatelia pre túto firmu. Ak bude v Poprade dostatok pozemkov na rozšírenie priemyselného parku, počet pracovných miest sa môže zvýšiť až na viac ako tisíc. Ako konštatoval primátor Danko, o priemyselný park je väčší záujem, než sú jeho možnosti. V prvej etape dostalo mesto na vybudovanie priemyselného parku s rozlohou 9,8 hektára dotáciu z ministerstva hospodárstva 156 miliónov Sk, pričom podmienkou bolo vytvorenie minimálne 150 pracovných miest. Mesto má v susedstve pripravené ďalšie plochy na jeho rozšírenie. Spolu s Whirlpoolom a jej dodávateľmi je v Poprade už 10 talianskych firiem. Prítomnosť talianskych firiem je aj jedným z argumentov pre otvorenie kancelárie taliansko-slovenskej obchodnej komory v januári 2006. Poprad aj vďaka tomu dostal prednosť pred inými mestami na východe Slovenska.

Nový Čas – SITA

■ VIAC AKO POL MILIÓNA PRE DETI

Finančné príspevky v celkovej výške 589 080 Sk udelila SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien 39 žiadateľom o podporu ťažko chorého dieťaťa alebo dieťaťa s ťažkým zdravotným postihnutím. Výška jednotlivých príspevkov je maximálne 50-tisíc Sk a boli udelené najmä na spolufinancovanie zdravotných a kompenzačných pomôcok, ktoré nie sú hrazené zdravotnou poisťovňou, alebo na spolufinancovanie operácií či rehabilitačných pobytov.

24 hodín – SITA, TASR

■ DOTÁCIE

Od 1. januára budúceho roka navrhuje ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny rozšíriť poberanie dotácie na stravu a školské pomôcky a prospechové štipendiá pre všetky tie rodiny, ktorých deti navštevujú základnú školu a ich príjem nepresahuje výšku životného minima. Ministerka

Iveta Radičová konštatovala, že tieto dotácie sú pokusom o rozširovanie nástrojov, ktoré zabránia prepadom nízko-príjmových rodín do sociálnej záchrannej siete a zlepšia ich životnú situáciu.

Rozhlasová stanica Slovensko

■ GAŠPAROVIČ OMILOSTIL MUŽA V ZLEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCII

Prezident Ivan Gašparovič omilostil muža nachádzajúceho sa spolu s rodinou v zlej sociálnej situácii. Ide o L. G., ktorého v minulosti odsúdili na dva roky podmenečne pre trestný čin neplatenia dane a poisťného. Milosť mu udelil prezident pod podmienkou, že počas dvoch rokov od jeho rozhodnutia muž nespácha úmyselný trestný čin. Odsúdený nezaplátil daň a poisťné, pretože sa nachádzal v zlej finančnej situácii. Tá neskôr viedla k likvidácii firmy, následnej exekúcii a vystáhovaniu rodiny z rodinného domu. Okrem nepriaznivej sociálnej situácie rodiny odsúdeného prezident pri rozhodovaní o žiadosti o milosť vzal do úvahy najmä skutočnosť, že v osobe odsúdeného ide o invalidného dôchodcu, ktorého ochorenie je nevyliciteľné a životu nebezpečné. Manželka je tiež ťažko zdravotne postihnutá a odkázaná na pomoc inej osoby

SME – SITA

■ SLOVÁCI SA V BRITÁNII UPLATNILI

Dosiaľ najvyšší počet ľudí z nových členských krajín Európskej únie využil za uplynulý štvrtrok možnosť zamestnať sa vo Veľkej Británii. Londýn, na rozdiel od väčšiny starých členov únie, neobmedzuje pre nich prístup na svoj pracovný trh. Podľa údajov britského ministerstva vnútra od júna do septembra požiadalo o registráciu takmer 60-tisíc nových pracovníkov, pričom z celkového počtu východoeurópanov zamestnaných v súčasnosti na Britských ostrovoch je 31-tisíc Slovákov, tretí najvyšší počet. O poslednej bilancii prichádzajúcich pracovníkov, ktorá sa štvrťročne zverejňuje od zavedenia ich registrácie v máji 2004, informujú britské denníky Daily Telegraph a Guardian. „Noví pracovníci prispievajú k úspechu ekonomiky a takmer vôbec nezaťažujú systém sociálneho zabezpečenia či verejných služieb,“ cituje Daily Telegraph stanovisko vlády. Pôvodne prognózy odhadovali ročný prírastok zamestnancov z ôsmich krajín východnej Európy na päť- až trinásťtisíc ľudí, čo bolo už v prvých týždňoch po rozšírení prekročené. Dnes pracuje v Británii 300-tisíc ľudí z bývalého sovietskeho bloku, viac ako polovica, takmer 170-tisíc pochádza z Poľska. Slováci sa umiestnili na treťom mieste za Litvou. Viac ako 80 percent registrovaných pracovníkov zarába 4,50 až 6 libier (cca 250 – 330 Sk) na hodinu. Zväčša pracujú v nízkokvalifikovaných manuálnych profesiách ako robotníci v továrňach, pomocníci v kuchyni, skladníci, upratovači, poľnohospodárski robotníci, vodiči, pomocníci v domácnosti a čašníci.

Pravda – TASR

■ NEZAMESTNANÍ SA UČIA ZVLÁDAŤ STRES

Kurz na zvládnutie stresu v záťažových situáciách na trhu práce pripravil pre záujemcov Obvodný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Komárne. Prvých sto uchádzačov o prácu absolvuje v rámci 40-hodinového kurzu teoretickú i praktickú prípravu. Lektori by mali naučiť klientov komunikovať so zamestnávateľom, pripraviť ich na výberové konania a naučiť riešiť konflikty. Prví absolventi ukončia kurz koncom novembra záverečnou skúškou formou pohovoru. Podľa riaditeľky Úradu práce v Komárne Eleonóry Šlepeckej je školenie určené najmä dlhodobo nezamestnaným v strednom veku, ktorí majú najväčšie problémy zvládnuť vstupné pohovory a testy pri konkrétnych pracovných ponukách.

Hospodárske noviny – TASR

■ ŽIACI NA LÍSTOK DO DIVADLA NEMAJÚ

Zošity a ceruzky kupuje pre deti, ktorých rodičia sú v hmotnej núdzi, Základná škola vo Veľkých Zlievciach v Banskobystrickom kraji. Pomôcky dostáva 21 detí a riaditeľ Ján Szeneši je rád, že ich od januára bude viac. V obci je totiž veľká nezamestnanosť a aj mnohí, čo zarábajú, majú nízke platy. „Tých 21 detí dostáva každý deň desiatu, je mi vždy trápne, keď im ju rozdávam a viem, že aj ďalší žiaci sú z chudobných rodín,“ povedal Szeneši. Podobné skúsenosti majú aj v Podhoranoch na východe Slovenska. Aj keď v tamojšej základnej škole mala na príspevky, spolu so sociálnym štipendiom nárok len jedna žiačka, potrebovali by ich viacerí. Riaditeľ Jozef Taiš hovorí, že rodičia často nemajú peniaze ani na výkresy alebo zošity, ktoré im so zľavou zháňa škola. „Teraz sa chystáme do Prešova do divadla, lístok stojí 50 korún, na autobus bude treba ešte 20, rodičia na to nemajú, asi z akcie nebude nič,“ poznamenal Taiš. Aj podľa neho je dobré, že sa rozšíri okruh detí, ktoré dostanú sociálne štipendiá.

Pravda

■ ZO SLONA PREŠLI DO PREŠOVA

Detský domov Slon sa rozširuje. Hoci má sídlo v Šarišských Michalánoch, otvorili jeho satelitnú pobočku, na ktorú boli náklady boli približne dva milióny, aj v Prešove. Obyvajú ju predovšetkým staršie deti a nový domov si pochvalujú. „Je tu lepšie, pretože nemusíme vstávať už ráno o piatej, aby sme stihli školu,“ povedala Lenka Šipošová (19), ktorá v Prešove študuje. Navyše, každý obyvateľ domova, ktorý dochádza do školy, ušetrí mesačne približne 600 korún na cestovnom. Naopak, sťahovanie zo Šarišských Michalían trochu rozlútovalo Igora Varmusa (16), ktorý už nemôže bývať spolu s tromi mladšími súrodencami. „No, čo sa dá robiť, keď to je len trocha možné, chodím ich navštevovať,“ snaží sa prekonať smútok. Otvorenie prešovskej pobočky stálo dva milióny korún a býva v nej 12 detí.

Nový Čas

■ ŽILINČANIA PRISPĚLI NA DETI V KRÍZE

Zbierku v prospech týraných a zneužívaných detí zorganizovalo pri príležitosti Svetového dňa prevencie týrania detí v Žiline občianske združenie Náruč – Pomoc deťom v kríze. „Ukázalo sa, že téma boja proti násiliu páchanému na deťoch dokáže oslovit ľudí. Už tradične dobrovoľníci nášho centra patrili k tým, ktorí sa najviac zaslúžili o úspech zbierky,“ uviedol psychológ Detského krízového centra Náruč Róbert Braciník. Asi 35 mladých ľudí, zväčša študentov žilinských stredných škôl, dokázalo v priebehu jedného dňa vyzbierať vďaka darcom 34 811 Sk, ktoré použijú na podporu aktivít zameraných na pomoc týraným, zneužívaným a zanedbávaným deťom. K úspechu kampane prispela aj Nadácia pre deti Slovenska. „S priebehom kampane a s výsledkom zbierky sme veľmi spokojní,“ zhodnotil akciu Ivan Leitman, výkonný riaditeľ OZ Náruč – Pomoc deťom v kríze. „Oproti minulému roku sa nám podarilo vyzbierať takmer dvojnásobnú sumu. Za ešte dôležitejšie však považujem to, že sme mali možnosť oslovit množstvo ľudí. Problémy násilia páchaného na deťoch pretrvávajú a treba o nich hovoriť,“ dodal I. Leitman.

24 hodín

■ ZÁKON O SLUŽBÁCH ZAMESTNANOSTI

Prezident SR Ivan Gašparovič podpísal novelu zákona o službách zamestnanosti, ktorá je cieľená na väčšiu dostupnosť príspevkov aktívnej politiky zamestnanosti a zlepšenie relevantných služieb. Zároveň novela v oblasti hmotnej núdze rozširuje sociálnu pomoc aj na obce a neziskové organizácie.

24 hodín – TASR, SITA

■ CHODNÍK DO ŽELEZIARNÍ

Na Slovensku sa na projekty smerované k rómskej komunite vynakladajú desiatky miliónov, mnohé z nich sa však strácajú bez väčšieho výsledku. Existujú ale príklady, kedy sa aj

s menšími finančnými zdrojmi, vďaka trpezlivej práci, dá dosiahnuť veľa. Príkladom je snaha spoločnosti U. S. Steel pomôcť rómskej komunite žijúcej v neďalekých osadách. Problém začala spoločnosť riešiť systematicky, a to tým, že Rómom dala prácu. Na začiatku si vytypovali asi 50 Rómov z obce Veľká Ida, ktorých zaradili do svojho programu nábory pracovných síl. Potom, ako si osvojili základné pracovné návyky, ich zaradili na listinu čakatelov na trvalé pracovné miesto. Rómom to motivovalo k ešte väčšej snahe, keďže videli, že osobná aktivita a snaha sa opláca, pritom to pozitívne pocítili aj ich rodiny. Príklad U. S. Steel neskôr začali nasledovať aj v iných rómskych osadách, kde začali pribúdať pracovné miesta v drobných prácach a viacerí Rómovia sa dostali aj do programu U. S. Steel s možnosťou zamestnať sa tam. Jeden z nich sa vďaka tomuto programu v podniku trvalo zamestnal a po roku sa mu podarilo kúpiť si byt a splniť si svoj sen – odsťahovať sa zo sídliska Luník IX. Teraz si chce splniť ďalší – dať svoje deti študovať, aby sa z nich stali hudobníci. Hovorca U. S. Steel J. BAČA skonštatoval, že podnik môže takto pomôcť časti Rómov, rómsky problém na Slovensku však nevyrieši. Ich príklad ale ukázal, že sa to dá a že Rómovia vedia aj chcuť pracovať.

STV 1 – Reportéri

■ PRED VIANOCAMI DOSTANÚ PENIAZE

Rozhodnutie o predvianočnej pomoci v sume prevyšujúcej 1,3 mil. korún včera podpísal starosta Nového Mesta Richard Frimmel. Od tisíc do tritisíc korún z nej dostane 969 rodín s nízkymi príjmami, nezamestnanými, osamelými rodičmi a starajúcimi sa o zverené deti, ale aj starší ľudia s nízkymi dôchodkami s trvalým pobytom v Novom Meste

Pravda – príloha Bratislava

■ NEZAMESTNANOSŤ V OKRESE KOMÁRNO KLESLA NA NECELÝCH 10 PERCENT

Nezamestnanosť v okrese Komárno klesla od januára tohto roka o vyše 3,5 percenta, na necelých 10 percent. Ako informovala riaditeľka Okresného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Komárne Eleonóra ŠLEPECKÁ, priebežne majú problémy s nezamestnanými vo veku nad 50 rokov. V súčasnosti ich evidujú viac ako 1 500. Čiastočne sa tento problém podarilo odbúrať vďaka firmám, ktoré podnikajú na území Maďarska.

Rozhlasová stanica Regina – Správy

■ NEZAMESTNANOSŤ KLESÁ

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla na Slovensku v októbri 10,93 percenta. Celkovo bolo v tomto mesiaci bez práce evidovaných vyše 322-tisíc uchádzačov o zamestnanie. Miera nezamestnanosti medziročne poklesla o 1,79 percenta. Od roku 1998 je najnižšia na Slovensku. Celková registrovaná miera nezamestnanosti je na úrovni 12,46 percenta. Pokles nezamestnanosti zaznamenalo všetkých osem krajov. **Profit**

■ V ČIČAVE STAVAJÚ RÓMOM BYTY

Na mieste rómskej osady s 300 obyvateľmi v Čičave vo vranovskom okrese postaví samospráva byty.

„Výstavbou 25 bytových jednotiek sa odstráni tzv. stará rómska osada, chatrče v obci Čičava nebudú. Rozpočtové náklady stavby sú 16 miliónov 139-tisíc korún, z toho 20 percent odpracujú budúci nájomníci, čo predstavuje tri milióny 228-tisíc korún,“ povedala starostka obce Mária Nehilová. „V osade vybudujeme aj technickú infraštruktúru, cesty, spevnené plochy, kanalizáciu, osvetlenie, vodojem a podobne.“ Skôr, ako s výstavbou začali, s budúcimi nájomníkmi podpísali zmluvy. Problémy s pracovnou morálkou nemajú, byty by mali byť hotové o rok v novembri. Čičavská samospráva už v minulom období postavila v starej osade 17 bytov. Ďalších 300 Rómov žije v obci s 1 008 obyvateľmi v murovaných domoch v novej osade. V obci pribudne aj čistiareň odpadových vôd s nákladmi do 50 miliónov korún, ktorá bude slúžiť aj ďalším dvom obciam – Michalku a Merníku.

SME – TASR

Časopis Sociálna politika a zamestnanosť si dáva za úlohu poskytovať svojim čitateľom rady a riešenia situácií, ktoré sa v živote bežného občana vyskytnú. Chceme túto úlohu robiť čo najlepšie, preto budeme pripravovať poradňu, v ktorej nájdete otázky konkrétnych ľudí na konkrétne problémy. Veríme, že poskytnú čitateľom inšpiráciu pri riešení ich problémov.

? Mám 23 rokov a toho času som sa vrátil z Českej republiky, kde som pracoval cca 2 roky. Pred odchodom do Čiech som pracoval dva roky na Slovensku, takže mám odrobené 4 roky od skončenia školy. Teraz som sa vrátil z Česka a prihlásil som sa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Úrad práce ma poslal na absolventskú prax. V súvislosti s tým sa chcem opýtať, či je správne, aby ma úrad poslal na absolventskú prax, keďže absolventská prax je len pre absolventov a ja mám odpracované 4 roky, veď aj z názvu tohto projektu vyplýva, že absolvent školy je občan mladší ako 25 rokov, ktorý skončil prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a nezískal svoje prvé pravidelne platené zamestnanie. R. C.

takéhoto uchádzača o zamestnanie vyradí z evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Mgr. Martin Labanc

Odbor mediálny a informačný ÚPSVR

? Dobrý deň, moja známa, ktorá je evidovaná ako nezamestnaná na úrade práce, si zvyšuje svoju kvalifikáciu formou rekvalifikačného kurzu a taktiež si zháňa zamestnanie. Chcela by vedieť, či má nárok na príspevok (úhrada cestovného), keď bola na konkurze v ČR, a príspevok na presťahovanie za prácou, keby odišla do ČR. pani B., Žilina

V prípade preplácania (úhrady cestovného) musíme vychádzať z definície **zamestnávateľa**, ako ju klasifikuje zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. V zmysle ust. § 3 ods. 2 písm. a) uvedeného zákona, za zamestnávateľa sa

Otázky a odpovede

Ako uvádzate vo svojej otázke, ste v evidencii úradu práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie. Následne vás úrad práce poslal na absolventskú prax, aj keď máte za sebou už svoje prvé zamestnanie. Čo sa týka absolventskej praxe, môže ju uchádzač o zamestnanie vykonávať do 25 roku života. To znamená aj v prípade, keď už získal svoje prvé zamestnanie. Keďže ste uviedli, že váš vek je 23 rokov, úrad práce postupoval v zmysle ust. § 51 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Absolventská prax sa totiž nevzťahuje len na absolventov škôl mladších ako 25 rokov veku, ktorí skončili sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a nezískali svoje prvé pravidelne platené zamestnanie, ale aj pre všetkých občanov, ktorých vek nedosiahol 25 rokov života. Podľa ust. § 51 ods. 2 uvedeného zákona za absolventa školy na účely tohto ustanovenia okrem absolventa školy sa považuje každý uchádzač o zamestnanie do 25 rokov veku bez ohľadu na to, či skončil sústavnú prípravu na povolanie, a bez ohľadu na to, či získal svoje prvé platené povolanie. Ak vaša profilácia vyhovuje zamestnávateľovi, ktorý oslovil úrad práce z dôvodu záujmu o uchádzačov o zamestnanie v súvislosti s výkonom absolventskej praxe, úrad práce takéhoto uchádzača o zamestnanie poskytne zamestnávateľovi na účel vykonávania absolventskej praxe. V prípade odmietnutia absolventskej praxe úrad práce

považuje aj organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby alebo zahraničnej fyzickej osoby s pracovnoprávnou subjektivitou, ktorá je oprávnená podnikáť na území SR podľa osobitného predpisu.

Ak zahraničný zamestnávateľ nemá sídlo, resp. sídlo organizačnej zložky na území SR, v zmysle zákona **nesplňa štatút zamestnávateľa** a v tom prípade nie je možné preplatenie náhrady časti cestovných výdavkov na predmetné výberové konanie. Možnosť preplatenia cestovných výdavkov by bola možná v prípade, ak by uchádzačka o zamestnanie bola v čase konkurzu podľa § 43 ods 7. zákona o službách zamestnanosti zaradená do individuálneho akčného plánu a mala v ňom uvedenú možnosť preplatenia časti cestovných nákladov na výberové konanie do ČR. V tomto prípade by uchádzačka o zamestnanie mala nárok na preplatenie časti cestovných nákladov, ak si zakúpila obojsmerný cestovný lístok na území SR v slovenských korunách.

Čo sa týka príspevku na sťahovanie za prácou, je uvedený v § 53 zákona o službách zamestnanosti. V tomto prípade je nárok na príspevok na sťahovanie za prácou iba v rámci SR. Novela zákona o službách zamestnanosti však tento príspevok ruší.

Mgr. Martin Labanc

Odbor mediálny a informačný ÚPSVR

? Prosím o informácie týkajúce sa oprávnených výdavkov pri aktivačných prácach. Je možné preplácať

poskytovateľovi aktivačných prác kancelársky papier, perá, fixky, poplatky za rozmnožovacie a kopírovacie práce? Je možné preplácanie čipovej karty na mobilný telefón, určenej iba na služobné telefonovanie, a preplácanie internetového zapojenia, ktoré bolo inštalované v čase začatia aktivačných prác? R.

Aktivačné práce, ako ich poznáte, sú zastrešené Národným projektom č. V pod názvom "Aktivácia nezamestnaných a nezamestnaných s nízkou motiváciou odkázaných na dávku v hmotnej núdzi". Jeho konkrétnu podobu upravuje Interná norma (IN – 068/2005). Súčasťou tohto dokumentu sú aj oprávnené výdavky týkajúce sa realizácie aktivačnej činnosti. V prípade kancelárskeho papiera, pier, fixiek je možné tento materiál poskytovateľovi aktivačných prác preplácať. Poplatky za rozmnožovacie a kopírovacie práce **nie sú oprávneným výdavkom**. Preplácanie dobývania čipovej karty na mobilný telefón určenej iba na služobné telefonovanie a zriadenej na tento účel **nie je oprávneným výdavkom**. Preplácanie internetového zapojenia, ktoré vzniklo v čase začatia aktivačných prác a za týmto účelom tam, kde ešte internet napojený nebol, **nie je oprávneným výdavkom**.

Cestovné na miesto trvalého sídla poskytovateľa aktivačných prác je možné považovať za oprávnený výdavok v prípade, ak uchádzač o zamestnanie dochádza na vykonávanie aktivačnej činnosti mimo miesta svojho trvalého bydliska. T. j. cestovné z miesta trvalého bydliska na miesto výkonu aktivačnej činnosti a späť. Preplácanie poštovného u aktivačných prác **nie je oprávneným výdavkom**.

Dagmar Rodinová

Odbor metodiky APTP

a projektového riadenia ÚPSVR

? Chcela by som sa informovať, či má nárok na dávku 1.200,-Sk na prvé dieťa a 900,-Sk na každé ďalšie dieťa matka navštevujúca rekvalifikačný kurz, ktorá umiestni deti do materskej škôlky. Je táto dávka niečím podmienená, napríklad či musí poberať dávku v hmotnej núdzi, alebo je tam stanovený nejaký maximálny príjem? Kde sa dá o takúto dávku žiadať? Kedy treba o túto dávku žiadať – pred kurzom, počas trvania kurzu, alebo možno o ňu požiadať aj po skončení kurzu?

Pani Danica, Košice

Úrad môže poskytnúť príspevok na služby pre rodinu s deťmi uchádzačovi o zamestnanie, ktorý sa zúčastňuje na VzPrTP (vzdelávania a prípravy pre trh práce) a ktorý je rodičom starajúcim sa o dieťa pred začatím povinnej školskej dochádzky, alebo osobou podľa osobitného predpisu, ktorá sa stará o dieťa pred začatím povinnej školskej ▶

dochádzky, ak o tento príspevok požiadate písomne. Príspevok na služby pre rodinu s deťmi je uhrádzaný tak, aby úhrada časti preukázaných výdavkov nepresiahla sumu 1 200 Sk mesačne na jedno dieťa a na každé ďalšie dieťa nepresiahla sumu 900 Sk mesačne počas dĺžky trvania vzdelávania a prípravy pre trh práce uchádzača o zamestnanie. Súčasťou písomnej žiadosti o poskytovanie príspevku na služby pre rodinu s deťmi je kópia rodného listu dieťaťa, potvrdenie o návšteve predškolského zariadenia dieťaťom alebo doklad potvrdzujúci starostlivosť o dieťa fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie takejto činnosti, tiež zväzok uchádzača o zamestnanie nahlásiť úradu najneskôr do 15 kalendárnych dní po uplynutí kalendárneho mesiaca zmenu v návšteve predškolského zariadenia dieťaťom, alebo zmenu v starostlivosti o dieťa poskytovanú fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie takejto činnosti.

Ak uchádzač o zamestnanie, ktorý bol zaradený do VzPrTP a bola s ním uzatvorená Dohoda o zabezpečení VzPrTP, a zároveň žiada o poskytnutie príspevku na služby pre rodinu s deťmi, tlačivo Žiadosti o príspevok obdrží na oddelení APTP PR pri podpise dohody. **Tu mu poskytnú aj všetky informácie týkajúcej sa tohto príspevku.** Uchádzač o zamestnanie vyplnenú žiadosť s príslušnými prílohami predloží na oddelenie APTP a projektového riadenia úradu, kde sa posúdi oprávnenosť každej konkrétnej žiadosti. Na tomto oddelení sa oprávnené žiadosti prideli číslo, ktoré má podobu: číslo dohody medzi uchádzačom o zamestnanie a úradom o zabezpečení VzPrTP (poradové číslo žiadosti) PSRD. V prípade, že sú do VzPrTP zaradení manželia, ktorí ako rodičia žiadajú o príspevok na služby pre rodinu s deťmi, resp. oprávnené osoby podľa osobitného predpisu, úrad poskytne príspevok len jednému z rodičov, alebo jednej z oprávnených osôb. Pre uznanie, resp. neuznanie príspevku na služby pre rodinu nie je relevantné kedy bolo dieťa (deti) do predškolského zariadenia umiestnené. Príspevok je finančná pomoc, s cieľom odbúrať prekážky v prístupe na trh práce v rámci zabezpečenia rovnosti príležitostí a poskytuje sa len počas trvania VzPrTP.

Ladislav Krístek

Oddelenie metodiky APTP
a projektového riadenia ÚPSVR

? Chcel by som informáciu, ktorá sa týka mojej žiadosti na UPSVR. Podal som si v mieste bydliska žiadosť na dávku v hmotnej núdzi a k nej som mal, okrem iného, doložiť aj notárom potvrdené Čestné prehlásenie od rodičov, akou sumou mi mesačne prispievajú na živobytie. Keď som im

toto prehlásenie priniesol, úradníčka mi oznámila, že potrebujem súdne rozhodnutie o priznaní výživného. Chcem sa opýtať, či je to tak v zákone, alebo to explicitne určuje nejaký predpis.

pán Igor

Je rozdielne posudzovanie nároku na dávku a príspevky v hmotnej núdzi pre žiadateľa do 25 a nad 25 rokov veku. Z podania nie je zrejmé, koľko rokov má žiadateľ o dávku a príspevky v hmotnej núdzi, preto nie je možné jednoznačne sa k žiadosti vyjadriť. Podľa § 4 písm. c) Zákona o pomoci v hmotnej núdzi sa spoločne posudzujú rodičia a deti do 25 rokov veku, ktoré nemajú príjem, alebo majú príjem najviac vo výške minimálnej mzdy, žijúce s rodičmi v domácnosti, okrem detí, ktorým v čase evidencie uchádzačov o zamestnanie vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti, a detí, ktorým sa vypláca invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. V prípade, ak je žiadateľ o dávku a príspevky v hmotnej núdzi študentom denného štúdia, ktorý dovŕšil vek 25 rokov, posudzuje sa samostatne. Takýto žiadateľ si musí podľa § 9 zákona o pomoci v hmotnej núdzi uplatniť zákonné nároky. Zákonným nárokom je v tomto prípade výživné od rodičov. Podľa zákona o rodine sú rodičia povinní prispievať na výživu dieťaťa dovtedy, kým nie je schopné samo sa živiť. Pre posúdenie hmotnej núdze je možné akceptovať čestné prehlásenie rodičov o výške poskytovaného mesačného výživného.

JUDr. Eva Spitzerová,

Odbor pomoci v hmotnej núdzi ÚPSVR

? Chcem sa opýtať, či je právne postihnuteľný rodič, ktorý nevedí na povinné očkovanie svoje dieťa, aj keď bol opakovane vyzývaný detským lekárom. Môže prísť o rodinné prídavky či materský príspevok? V tomto prípade ide o matku, ktorá má až päť detí a tie doteraz neboli očkované.

pani Renáta

Rodič má nárok na rodičovský príspevok vtedy, ak zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa do troch rokov veku, alebo do šiestich rokov veku dieťaťa, ktoré má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Pod riadnou starostlivosťou sa rozumie starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme jeho fyzického a duševného vývinu, ktorou sa zabezpečuje najmä jeho primeraná výživa, hygiena a dodržiavanie preventívnych prehliadok podľa § 2 zákona č. 577/2004 Z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti. V uvedenej starostlivosti sú zahrnuté aj povinné očkovania.

Ak platiteľ rodičovského príspevku (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny) obdrží takéto oznámenie (od detského lekára, prípadne z oddelenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately), zastaví výplatu rodičovského príspevku, nakoľko vznikol dôvod na pre-

šetrenie, či rodič splňa podmienky nároku na výplatu rodičovského príspevku, teda či zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa. Prídavok na dieťa je určený na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. Ak rodič nevyužíva prídavok na výživu a výchovu, výplatu prídavku na dieťa je možné zastaviť rodičovi a poukazovať ho obci, v ktorej má nezaopatrené dieťa trvalý pobyt.

Vo vami uvedenom prípade by sa musela došetriť najmä otázka výživy rodiča voči dieťaťu a až na základe toho by bola zastavená aj výplata prídavku na dieťa. Nedodržiavanie liečebného poriadku nie je dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa.

Jana Kovárová

Odbor štátnych sociálnych dávok ÚPSVR

? V rámci realizácie Národného projektu č. IX sme sa stretli s pojmom pracovný pomer, alebo obdobný pracovný pomer, ktorý je obsiahnutý vo formulári Čestného prehlásenia žiadateľa o počte zamestnancov v súvislosti s požiadavkou príslušného úradu práce na žiadateľa o počte zamestnancov pri schválení žiadosti o počte zaradenia uchádzačov o zamestnanie pre vykonávanie absolventskej praxe. Vysvetlite nám, prosím vás, jednotlivé pojmy.

pani Adela

Pracovný pomer je základným druhom pracovnoprávného vzťahu medzi zamestnávateľom a zamestnancom a môže vzniknúť len so súhlasom oboch účastníkov. Možno ho charakterizovať ako zmluvný a zväzkový vzťah, v rámci ktorého sa jeden účastník (zamestnanec) zaväzuje vykonávať pre druhého účastníka (zamestnávateľa) prácu, za čo sa mu tento zaväzuje platiť mzdu (odmenu za prácu). Pracovný pomer sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnávateľom a zamestnancom. Za obdobný pracovný vzťah sa považuje služobný vzťah alebo pomer (napr. štátnozamestnanecký pomer) alebo členský pomer, súčasťou ktorého je pracovný vzťah. Tento právny vzťah má zmiešaný charakter, pretože nie je upravený Zákoníkom práce, ale je predmetom úpravy právnych predpisov z rôznych právnych odvetví. Zákoník práce sa na ne vzťahuje len subsidiárne (podporne) a na niektoré z týchto vzťahov sa dokonca vôbec nevzťahuje.

Medzi obdobné pracovné pomery patria: štátnozamestnanecký pomer, v zmysle zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, služobný pomer (v služobnom pomere sú prokurátori, policajti, hasiči...) a ostatné obdobné pracovné vzťahy, napr. vzťahy vznikajúce pri výkone verejnej funkcie.

Mgr. Martin Labanc

Odbor mediálny a informačný ÚPSVR

Príbeh pani Jany

Pamätám sa na to tak jasne, ako keby to bolo včera, pritom odvtedy už prešiel rok. Bolo práve obdobie Vianoc. Vrátila som sa do Slniečka. V kuchyni nesmelo stála matka držiaca v náručí batôžtek – malého, asi jednoročného chlapčiatka. Hneď som sa „zaluúbila“ do jeho nádherných čiernych, trochu smutných očíek. Spočiatku na mňa hľadeli nedôverčivo až bojzливо. Čakal, čo urobím. Keď som sa k nemu pomaly priblížila, schoval sa za mamino plece a silno, veľmi silno sa jej držal. O chvíľu, ani som nevedela odkiaľ, sa odrazu zjavili, na mňa hľadeli ďalšie 3 deti vo veku približne 3, 5 a 7 rokov. A opäť oči. Na tie veľké „kukadlá“ sa nedá zabudnúť. Najmä keď v nich vidíte neistotu, smútok a strach.

DETSTVO?

Jana sa narodila ako najstaršia zo štyroch detí. Ako hovorí ona sama, jej matka je rómskeho pôvodu, otec „biely“. V spomienkach na svoje detstvo sa najradšej vracia k svojmu starému otcovi. Bol to on, ktorý držal rodinu pohromade... Bol to on, kto jej nosil cukríky a ovocie, kto jej radil, ako sa má správať k starším, kto ju učil variť a postarať sa o seba.... Bol to on, kto ju zobral do cirkusu a na kolotoče. A bola to ona, ktorá mu čítavala, pretože on čítať nevedel.

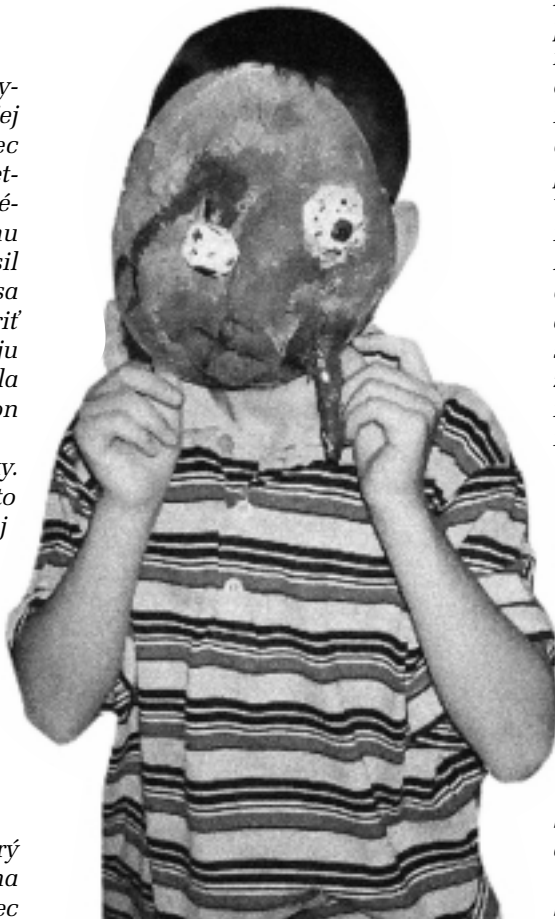
Na otca nemá dobré spomienky. Pamätá sa na to, ako otec matku často a veľmi surovo mlátil. Dokonca jej spôsobil trvalé následky. Udrel ju po hlave tak, že ju museli operovať kvôli krvnej zrazenine. Matka sa odvtedy veľmi zmenila, nedokázala sa postarať ani o ňu, ani o ďalších súrodencov. Jana mala vtedy 5 rokov. Otca odsúdili. Viac ako 10 rokov ho nevidela.

KEĎ JE OTCOM AJ MATKOU STARÝ OTEC

Starostlivosť o deti a Janu prevzal starý otec, ktorý bol svetlou spomienkou na jej detstvo. Keď mala 15, starý otec zomrel. Lomcovala ňou zlosť a smútok, celý svet sa jej zrútil. Veľmi ťažko si spomína na toto obdobie. Ona i jej súrodenci sa dostali do rôznych detských domovov.

V domove sa vyučila za záhradníčku. V 19-tich rokoch sa vrátila do blízkosti svojho rodného mesta. V dome, v ktorom vyrastala, bývali cudzí ľudia, matka žila s novým priateľom, otec sa po návrate z väzenia druhýkrát oženil... o ňu sa nezaujímal nikto.

Našla prácu záhradníčky, začala bývať v azylovom dome pre bezdomovcov. Tu pracovala aj ako upratovačka. Takto žila do svojich 21 rokov. Vtedy sa zoznámila s Petrom. Zdal sa jej veľmi príťažlivý, milý, zaluúbila sa. Až neskôr sa dozvedela, že je ženatý. Ich vzťah sa rozpadol, nezostal však bez následkov – Jana otehotnela. Dieťať sa vzdala nechcela. Veľmi ho ľúbila. Nemohla však po pôrode zostať v azylovom dome.

STRETNIUTIE S VLADOM

Strela sa s Vladom, porozprávala mu svoj príbeh. Spriatelili sa. Bol to jej dobrý priateľ, ponúkol sa, že jej pomôže. V siedmom mesiaci tehotenstva sa zobrali. Najskôr bývali v podnájme, neskôr si kúpili malý domček. Jana Vlada neľúbila. Bola mu vďačná za všetko, no neľúbila ho.

Po narodení malého Deniska sa situácia začala vyhrcovať. Vlado začal piť, všetko mu vadilo, denné nezmyselné hádky často končili aj fyzickými útokmi, znásilnením, vyhrážkami, zlomenými stavcami, rozbitou hlavou, zašivaným okom.

Do tohto všetkého prišli ďalšie deti, ktoré boli svedkami útokov. Často chcela podať trestné oznámenie, no vždy ju odhovorili a vyhrážali sa jej ďalší členovia rodiny a osady, kde žili.

Najviac trpel malý Denisko. Otcova agresivita sa často obracala proti nemu. Raz, keď bola Jana v obchode v meste, Vlado dobil Deniska tak, že s ním musela utekať na pohotovosť. Zlomil mu dve rebrá, mal vnútorné krvácanie. Vtedy sa rozhodla, že už toho bolo dosť. Načas sa uchýlila k svojej sestre, kde jej pomáhali dobrí ľudia. Po pár týždňoch však za ňou prišiel manžel, aby to ešte raz vyskúšali, že sa polepší, že nebude piť a ani ju nebude biť...

SLUŽKA

Vydržal približne 10 dní, kolotoč násilia sa začal opakovať. Jana prijala ponuku olašských Rómov, že im bude robiť slúžku, aby sa mohla už navždy oslobodiť od tyrana. Oslobodenie však nebolo zadarmo. Od rána do večera drela. Vstávala ráno o štvrtej, musela sa postarať o 10 prasiat, 2 kravy a hydinu, všetko musela vyupratovať. Na deti nemala čas, skoro celý deň ich nevidela. O malé bábätko sa starali staršie deti, len čo ho odbehla sem-tam nadojčiť. O stravu, bývanie a oblečenie sa starať nemusela, všetok príjem odvádza do spoločnej pokladne. Dobré spomienky na toto obdobie má len z viačočných sviatkov. Tie boli naozaj šťastné a pokojné.

Život slúžky sa však postupne stával neznesiteľným. Nemohla sa venovať deťom, ktoré jej veľmi chýbali, deťom sa smiali, ponižovali ich a začali ich napádať deti rodín, u ktorých slúžila. Rozhodla sa, že musí niečo urobiť, ak by však povedala, že chce odísť, nepustili by ju. Musela odísť tajne.

Na sociálnom oddelení spoznala kurátorku, ktorá jej pomáhala v období, keď zomrel starý otec. Povedala jej celý svoj príbeh a požiadala o pomoc. Tá neváhala, zavolała riaditeľovi najbližšieho azylového domu, aby ju mohli aspoň na čas prijať. Ani on neváhal a pomohol. Jana spolu s deťmi o tretej ráno utiekla z osady. Pomáhal im pri tom policajt.

V azylovom dome ich vypátral jej bývalý manžel. Vtrhol dnu pod zámienkou, že doniesol deťom výživné. Zamkol za Janou dvere izby a začal ju strašne biť. Denisko to všetko videl, začal brániť matku. Doslova mu povedal, že keď vyrastie, tak mu ukáže.

Po tom, čo sa stalo, zavolała kurátorka do Slniečka, kde sme Jane a jej deťom poskytli útočisko.

POBYT V SLNIEČKU

Jana s deťmi je v Slniečku už rok. Ani jedna klientka tu nebola tak dlho, najviac tak 6 mesiacov. Keď sa pozerám po roku na Janu a jej deti, neverím často vlastným očiám, ako môže zmeniť život bez násilia, v prostredí pokoja a lásky tieto kedysi smutné a nešťastné na

veselé šantiace deti, ktoré sa predhávajú v tom, aby vás každý deň obdarovali nejakým, často vlastnoručne vyrobeným darčekom.

Z bojazlivých, tichých, malých „klbiek“ vyrástli sebavedomí chlapci. Pamätám si malú Janku, ktorá mala 3 roky, keď k nám prišli. Keď ju matka vyzliekla, bola nepredstaviteľne chudá. Vždy tíško stála niekde v rohu miestnosti, po slovensky vôbec nerozumela, vedela len pár slov po maďarsky.

Teraz je z nej nádherné dievčatko, ktoré rozpráva plynule po slovensky, ktoré sa stále usmieva a nesmierne sa teší, keď ide s terapeutkou do našej herničky.

POSLEDNÉ VIANOCE V SLNIEČKU

Jana spolu s deťmi zažije v Slniečku tento rok posledné Vianoce. Nikto z nás nezabudne na ňu, ani na jej deti, ktoré svojou láskavosťou a prítulnosťou zlomili mnohé srdcia, ktoré hádžu všetkých Rómov do jedného vreca.

Sú medzi nami rôzni ľudia. Veselí, dobrosrdeční, láskaví, ale aj plní nenávisť. Každý z nás si zaslúži pomocnú ruku a novú šancu.

ČO BOLO POTREBNÉ UROBIŤ PRE JANU A JEJ DETI, ABY SA DOSTALI Z DLHODOBEJ TRAUMY

Predovšetkým poskytnúť im náhradný domov, kde mohli tráviť čas spoločne, v pokojnom prostredí bez násilia, domov, ktorý si doposiaľ nestihli užiť. Sociálna pracovníčka v Slniečku s Janou vypracovala dlhodobý a krátkodobý operačný plán, na základe ktorého bola postupne, krok za krokom vyriešená jej veľmi ťažká situácia. Od vybavenia rodných listov detí, kartičiek poistenca, podaní na súd, cez asistencie na jednotlivých súdnych pojednávaníach, až po žiadosť o náhradné výživné. Jana sa naučila riešiť krízové situácie, hrať sa so svojimi deťmi, vnímať hlbšie ich potreby.

JE RIEŠENÍM PRESUNÚŤ MATKU A DETI DO ĎALŠIEHO ZARIADENIA?

Určite nie, je to len posúvanie problému na niekoho iného. Najlepším je také riešenie, ktoré vyrieši všetky problémy perspektívne, dlhodobo. Jana sa postupne začala správať veľmi aktívne, hľadala si podnájom, oslovovala napr. starších ľudí s tým, že by ich doopatrovala. Získala si mnohých, ktorí jej pomáhali napr. s oblečením, ale aj s jedlom pre deti.

Napriek tomu, že pracujem s obeťami viac ako 12 rokov, vždy veľmi citlivo prežívam, keď niekto príde pred bránu nášho centra a len tak tam nechá jahody, jablká, ale i kočiar. Alebo prídu ľudia, ktorí donesú pre deti veci, sladkosti a nechcú povedať ani svoje meno. Jednoducho len povedia, že to nerobia preto, aby im niekto ďakoval, prípadne ich niekde spomínal. Robia to preto, lebo chcú pomôcť.

Všetkým takýmto ľuďom, ale aj ľuďom, ktorí pomáhajú obeťami domáceho násilia, patrí naša nekonečná vďaka.

Zaželajme im veľa šťastia, zdravia a lásky v nadchádzajúcich sviatočných dňoch, ale aj počas celého budúceho roka.

Mgr. MARIANA KOVÁČOVÁ,
riaditeľka Centrum Slniečko, n. o.

KONIEC PRÍBEHU

Ako organizácia sme oslovili množstvo starostov kvôli lacnému ubytovaniu. Nikto nám nevyšiel v ústrety. Jana sa nemôže vrátiť do dediny, odkiaľ pochádza, tam je nablízku jej bývalý manžel, ktorý by jej a deťom začal nanovo ubližovať.

Oslovili sme listom Úrad splnomocnenkyne vlády pre riešenie rómskej problematiky. Dostali sme prísľub poskytnutia obývatelnej unimobunky v obci pre túto klientku. Keď sme sa obrátili na starostov so žiadosťou o poskytnutie priestoru na unimobunku, ich prvá otázka bola, či je to Rómka, i napriek tomu, že unimobunka bude ich vlastníctvom. Následne žiadosť zamietli. Našiel sa dokonca starosta, ktorý povedal áno, miestne zastupiteľstvo však povedalo nie.

Na naše niekoľkokomesačné hľadanie a zúfalstvo nám práve spomínaný starosta odporučil jednu skvelú ženu, starostku, kde aj zastupiteľstvo s umiestnením unimobunky súhlasilo. Nakoniec sa našlo ešte schodnejšie riešenie. V obci je zatiaľ neobývaný dvojizbový byt, je ho však potrebné zrekonštruovať. Úrad vlády poskytol finančné prostriedky na jeho opravu, aby tam mohla Jana s deťmi bývať aspoň dočasne.

NEKOĽKO FAKTOV O DOMÁCOM NÁSILÍ

► Viac ako polovica detí, ktorých matky sú obeťami domáceho násilia, je sama obeťou násilia.

► V rodinách, v ktorých sú ženy bité, je pomer týraných alebo zanedbávaných detí o 1 500 % vyšší ako priemer. Výskumy ukazujú, že týranie ženy v rodine môže byť najdôležitejším rizikovým faktorom pri zanedbávaní detí.

► Keď sú matky bité, otcovia sú až trikrát náchylnejší týrať aj svoje deti, oproti otcom, ktorí svoje ženy nebijú.

► Staršie deti môžu byť zranené počas snahy brániť matku.

► Muži, ktorí týrajú svoje ženy, veľmi často používajú deti na ovládanie správania svojej partnerky, vyhrážajú sa napríklad ublížením deťom v prípade, že sa partnerka rozhodne ich opustiť.

► Aj keď deti nie sú fyzicky týrané, často utrpia emocionálnu alebo psychickú traumu z toho, že žijú v rodine, kde otec týra matku.

► Odborníci odhadujú, že až 87 % detí, ktoré žijú v rodinách, kde sa vyskytuje domáce násilie, sa stalo svedkami priameho násilia a môžu v dospelosti opakovať presne to, čo videli v detstve.

VAROVNÉ SIGNÁLY, KTORÉ MÔŽETE POZOROVAŤ NA DEŤOCH OVPLYVNENÝCH DOMÁCIM NÁSILÍM

Má vaše dieťa

- problémy sústrediť sa v škole?
- náhle zmeny nálad a nepredvídateľné správanie?
- zažíva strach z oddelenia od matky alebo iného člena rodiny?
- zažíva poruchy spánku alebo sa bojí ísť večer spať?
- správa sa agresívne, nadáva, preklína?
- zdá sa byť nemotivované v škole?
- bojí sa opustenia alebo náhlych zmien?
- chýba mu sebavedomie?
- prestalo sa zaoberať zvyčajnými aktivitami?
- chce každého upokojiť a urobiť šťastným?

AK TIETO DETI ZOSTANÚ BEZ POMOCI,

- je u nich zvýšené riziko fyzických, sociálnych, emocionálnych a behaviorálnych problémov
- je u nich zvýšené riziko používania drog a alkoholu
- sú častejšie choré a mávajú viac zdravotných problémov

Kontakty na pomoc obeťam domáceho násilia:	www.centrumslniecko.sk www.piatazena.sk
Telefonické linky pre deti	
Detská linka záchrany:	0800 121212 – v pracovných dňoch od 14,00 – 20,00
Detská linka dôvery:	0800 117878 – v pracovných dňoch od 14,00 – 21,00
Linka detskej istoty:	0800 112112 – nepretržite

VÝROK NÉHRÚA	časť tváre	otáčavá časť motora	skypriľ pôdu okolo rastlín	zlámom	pomôcky: karaka, kopra, kuter,	Polynézan	vzorec nitridu uránu	mesto v Taliansku	soška Amora	pomôcka: velato	žltohnedá farba	nasával	skratka imunitného testu	začiatok tajničky	vymedzená časť územia
prechod cez rieku					domáci vták					listnatý strom					
2. časť tajničky					plť, po česky					zápal sliznice					
jeden z ostrovov pásu atolu							vzor						častica		
prestať párať							klep		Čapkov román				oznámi		
meno Chačaturjana					druh lode										
					mužské meno										
	useknú	obruba				popravca				položenie					
		3. časť tajničky				usadenina				čistilo pránim					planéta Slnecnej sústavy
vzorec fosfidu uránu			druh opice						vopred						
			zaisťujú						radová číslovka						
číslovka				záhada				spája							
				riedka tkanina				záhyb na látke							
nemal dovolené							vedie						EČV Nitry		
							posielalo (bás.)						neznaboh		
fakturuj						sadila							cestovný preukaz		
						dozrievalo							mužské meno		
	olej, po anglicky				chemický prvok								žni		
	chemický prvok				akváriová ryba								roztápajú		odborník v taktike
bodavý hmyz				mláďa ošpanej						tahať, po česky					
				vyrábali tkaním						druh papriky					
solmi-začná slabika			slabo horela						druh plachetnice						
			mesto na Považí						naber						
oslovovalo zámenom oni								naoko							
								mužské meno							
tlmene (hud.)							udrel (hovor.)							značka nitu	
							plán činnosti							naša rieka	
kyprila pôdu						ručia							orgány zraku		
						chyba							remíza v šachu		
	omotaj				sušené kokosy								malý peň		
	okoval				rieka v Rusku								kde?		
rieka v Rusku				nahľadní						čmud				africký veľtok	Irena (dom.)
				fáza Mesiaca						vysádzaj					
predložka			nepozývajú						čerti						
			rímskych 400						značka telúru						
patriaci ujcovi						počítam								krútnava	
sotva						koniec tajničky							?	krídlo (ved.)	

Ticho tichej noci

Jedno z mojich obľúbených miest na zemi je zimný, čerstvo zasnežený les. Les v čase, keď ešte síce nie je odmák, ale vzduch už stratil zadušavú vôňu a chuť osrienenej ocele, ani štiplavý feforónkový mráz nevháňa slzy do očí, a dokonca si možno aj stiahnuť čapicu z uší, bez obáv, že po nich závan vetra prebehne ladovým strúhadlom. Na konároch a vetvičkách sa rozvaluje snehová šľahačka. Je hustá, ťažká a lepkavá, rovnako ako ticho, ktoré je všade navôkol. Ticho, ktoré nie je iba také obyčajné ticho – len tá akási chvíľka bez hluku. Toto ticho má vôňu večnosti a nekonečnosti. Máš pocit, že si obalený hrubými vrstvami mäkučkej, hladučkej vaty. Vatované ticho. V duchu cítiš, či skôr až nepochybné vieš, čo sa stane, keď zavolaš, z celej sily zakričíš, alebo hoci aj z plného hrdla zareveš – žiadna odpoveď, žiadny ohlas, žiadna ozvena... Hlas sa v tichu hladko rozpynie ako snehové vločky vo vode nehybného rybníka a opäť zostane iba ticho. Hlučné ticho. A z oblohy naďalej nehlučne padajú obrovské, ťažké snehové vločiská, akýsi zimný variant obrazu plynutia času v pieskových hodinách. Padajú poslušne, odovzdane, nehlučne... Tak, aby nerušili ticho... Ticho zrnka piesku vo vesmírnej nekonečnosti, ticho prášku vo vetre, ticho odrobinky ležiacej v ceste monumentom. Ticho pokory.

To ticho, ktoré nám tak chýba vždy, keď opäť príde čas Vianoc. Čas predvianočného zhonu, plný hluku, uvreštaných, dobiedzavých a technikolorovými farbami oslepujúcich reklám. Pritom je zrejmé, že slovo reklama je odvodená od slova klamať. Lenže reklama, to už nie je iba také bežné, obyčajné podvádzanie. Reklama už je klamanie sofistikovane. Klamanie ako umenie! Len na osvetlenie: Aj v kartárskej hantýrke znamená slovo rekontra vlastne kontra na kontru – staviam proti tvojmu raz toľko a ešte raz toľko. Nuž, a čo teda potom znamená slovo re-klama? O stupeň vyššie – dvojnásobné klamanie. Pobehovania po obchodoch, zháňania darčiekov, ozdôb, svetiel, petárd a svetlíc.

Akoby sme už úplne zabudli, čo Vianoce sú. Čo symbolizuje chudobná maštal'ka, oslík a vól a trocha slamy v jaslíčkách.

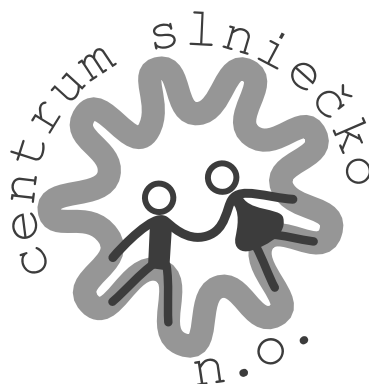
Vždy, keď sa o mňa obtrie a pochytil ma predvianočný ošial, utečiem radšej do toho „svojho“ lesa. A keď aj nie naozaj, tak aspoň v duchu – zavriem oči a predstavím si ho. A nastane tá pravá tichá noc, svätá noc...

Dušan Brindza
Ilustrácia:
Roman Humaj

Projekty, ktoré Centrum Slniečko, n.o. realizovalo a realizuje

► a/ Centrum Slniečko – špecializované krízové centrum, kde je deťom, prípadne i matkám s deťmi poskytované útočisko – ochrana pred tyranom, sociálne, právne, psychologické a špeciálne pedagogické poradenstvo.

► b/ Detská linka záchranu, kde sa deti, ktoré hľadajú akúkoľvek pomoc, môžu obrátiť na odborníkov a dobrovoľníkov bezplatne na tel. č.: 0800 12 12 12 v pracovných dňoch od 14,00 do 20,00 hod.

► c/ Centrum poradenstva a advokácie pre obe domáceho násillia, kde je poskytované sociálne, psychologické a právne poradenstvo obetiam domáceho násillia.

► d/ multimediálne kampane, ako napr.: "Bitka vysvedčenie nezmení!" či "19. november – Svetový deň prevencie týrania detí.", ktorými upozorňujeme verejnosť na problém týrania a zneužívania detí, zameriavame sa na znižovanie tolerance na násillie voči deťom.

Pracovné ponuky v EÚ

Vážení čitatelia, nakoľko počet redakčných príspevkov nám rastie a počet redakčných strán zatiaľ nie, rozhodli sme sa po po zrelej a zodpovednej úvahe využiť plochu, najktovej ste v našom časopise doteraz mohli nájsť krátky výber z ponuky voľných pracovných miest v rámci EÚ, na

uverejňovanie iných rubriík. Zoznam oveľa väčšieho množstva pracovných miest nájdete na stránke nášho úradu www.upsvar.sk, zložka eures, alebo priamo na stránke www.eures.sk.

Vaša redakcia

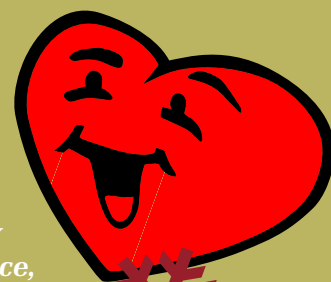

|| Na úvod slávnostného programu premiérového ročníka rozveselil prítomných svojou piesňou Karol Čino, ktorý celú akciu aj moderoval.

|| Cenu „Z domova do rodiny“ pre detské domovy odovzdala oceneným domovom osobne ministerka PSVaR Iveta Radičová.

Slávnostné odovzdávanie ceny „Z domova do rodiny“

sa uskutočnilo v rámci konferencie „Smerovanie náhradnej starostlivosti v celospoločenskom dianí na Slovensku“ Ocenenie za úspešné umiestnenie detí z detských domov do ich nových rodín, ktoré predstavuje plaketa a finančná odmena, si odniesli štyri detské domovy – Detský domov Slniečko v Polomke a detské domovy v Bratislave, Tornali a Necpaloch. Sk. Súťaž pripravilo Ministerstvo a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Spoločnosť priateľov detských domovov Úsmev ako dar.

|| Dobrú náladu publiku ešte viac zlepšilo vystúpenie talentovaných hudobníkov z Detského domova v Topolčanoch.

|| Deti z Detského domova z Topolčany perfektne zvládli aj ďalšie tanečno – spevácke vystúpenie.

|| Na akcii, ktorá sa uskutočnila 6. 12. nemohol chýbať ani svätý Mikuláš, ktorý všetky deti z detských domovov za pekné vystúpenia odmenil.

|| Dobrý a galantný Mikuláš dokonca nezabudol ani na prítomnú pani ministerku.

Odovzdávanie cien sa uskutočnilo sa v rámci konferencie „Smerovanie náhradnej starostlivosti v celospoločenskom dianí na Slovensku“. Do súťaže sa dotazníkovou formou prihlásilo 37 detských domovov, z ktorých sa do užšieho výberu dostalo 15.

Slovensko celkovo

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
SLOVENSKO	10,86	10,93

Poradie krajov

Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %
Banskobystrický kraj	17,57	17,42
Košický kraj	16,94	17,04
Prešovský kraj	15,05	15,05
Nitriansky kraj	10,83	11,05
Žilinský kraj	8,83	8,71
Trnavský kraj	6,73	6,92
Trenčiansky kraj	6,38	6,55
Bratislavský kraj	2,64	2,79

Poradie okresov

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %	Zmena poradia
1	Rimavská Sobota	27,57	27,42	•
2	Revúca	27,34	27,40	•
3	Veľký Krtíš	23,77	23,31	-3
4	Kežmarok	23,59	23,42	-1
5	Trebišov	23,25	23,58	1
6	Rožňava	23,21	23,60	3
7	Sobrance	21,46	21,93	•
8	Košice - okolie	21,22	21,17	•
9	Sabinov	20,72	20,50	•
10	Lučenec	19,67	19,75	•
11	Poltár	19,52	19,24	•
12	Gelnica	18,75	18,27	-1
13	Žarnovica	18,72	18,53	1
14	Michalovce	17,88	17,94	•
15	Banská Štiavnica	17,76	16,57	-2
16	Krupina	17,45	17,30	•
17	Vranov nad Topľou	17,33	17,53	2
18	Detva	17,27	16,27	•
19	Medzilaborce	16,24	15,99	•
20	Spišská Nová Ves	15,58	15,34	-2
21	Žiar nad Hronom	15,58	15,68	1
22	Levoča	15,57	15,09	-1
23	Svidník	15,40	15,43	2
24	Brezno	14,91	14,47	-3
25	Levice	14,71	14,82	1
26	Bardejov	14,68	14,77	1
27	Prešov	14,38	14,41	-1
28	Snina	14,20	14,75	2
29	Stropkov	13,37	12,40	-1
30	Šaľa	12,59	12,51	1
31	Turčianske Teplice	12,28	11,93	•
32	Bytča	11,72	11,48	-3
33	Dolný Kubín	11,66	11,44	-3
34	Nové Zámky	11,56	11,79	2
35	Poprad	11,48	11,63	2
36	Humenné	11,41	11,54	2
37	Kysucké Nové Mesto	11,36	11,38	•
38	Zlaté Moravce	11,14	11,20	•
39	Zvolen	11,04	10,95	•
40	Košice II	10,64	10,94	•

Por.	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádz. mesiaca v %	Zmena poradia
41	Ružomberok	10,35	10,02	-3
42	Partizánske	10,34	10,42	1
43	Stará Lubovňa	10,30	10,04	1
44	Tvrdošín	9,99	9,24	-4
45	Košice III	9,84	10,02	2
46	Topoľčany	9,70	9,74	1
47	Košice I	9,22	9,35	•
48	Komárno	9,20	9,70	2
49	Námestovo	9,02	8,65	-4
50	Košice IV	8,81	8,86	•
51	Čadca	8,77	8,88	2
52	Senica	8,76	8,86	1
53	Liptovský Mikuláš	8,75	8,49	-2
54	Martin	8,69	8,71	2
55	Bánovce nad Bebravou	8,37	8,23	-3
56	Prievidza	8,31	8,28	•
57	Nitra	8,28	8,62	3
58	Hlohovec	8,02	8,24	1
59	Považská Bystrica	7,76	8,07	•
60	Banská Bystrica	7,35	7,58	-1
61	Dunajská Streda	7,31	7,78	1
62	Skalica	7,14	6,89	•
63	Galanta	6,13	6,40	•
64	Myjava	6,02	6,02	•
65	Žilina	5,94	6,01	•
66	Trnava	5,74	5,77	-1
67	Nové Mesto nad Váhom	5,72	5,95	1
68	Piešťany	5,36	5,68	•
69	Malacky	4,94	4,95	•
70	Púchov	4,62	4,80	•
71	Ilava	3,94	4,51	•
72	Pezinok	3,43	3,71	•
73	Trenčín	3,41	3,69	•
74	Senec	3,09	3,38	•
75	Bratislava V	2,39	2,59	•
76	Bratislava III	2,22	2,36	•
77	Bratislava I	2,12	2,18	-1
78	Bratislava II	2,11	2,20	1
79	Bratislava IV	1,86	2,04	•

Zdroj: ÚPSVAR

*) V uplynulom období vykazované ako miera disponibilných evidovaných nezamestnaných.